

„Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s prilogo „Gospodarski list“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto gl. 4-40,
pol leta 2-20,
četrt leta 1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročimo znižano, ako se oglase pri upravnistvu.

„Primorski“ izhaja vsakih 14 dni vsak drugi torek in velja za celo leto 80 kr.

„Gospodarski list“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izide lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

Oznaniila

in „POSILNICE“ plačujejo se za peštopno peštopno:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,
7 2
6 3

Večkrat — po pogodbi. — Za večje črke po prostoru.

Posilnice številke dobivajo se v tabakarnah v Ninski ulici in v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrentiju nasproti velike vojašnice in pri Pipanu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništva, naročniki in reklamacije pa upravnistvu „Soča“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnistvo je v Gosposki ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik

— „Bog in narod!“ —

Tiska in zalaga „Gor. Tiskarna“ A. Gabrčček (odgov. J. Krmpotič).

Govor prof. Vj. Spinciča

v poslanski zbornici dne 13. maja 1897.
(Konec.)

Ob volitvah samih, v vseh stadijih volitev: vršilo se je raznih nezakonitosti. Na sestavljanju volilnih listin, na reklamacijah, na obkilih, na rekurzih, na povabilih, kakor tudi na volilnem činu samem, bilo je na jedni strani nezakonitosti, na drugi pa nasilje, oboje proti Hrvatov.

Volilni komisariji so gledali mirno ali sodelovali, varstvenim oblastim pa je bila le ta naloga, da so čuvali kršitelje zakona. (Čujte, čujte!) Ako se je kdo samozgani na naši strani le z jedno besedo, odpodili so ga. Potrebno je, da se preišče vse to. Dogodki o volitvah v Istri se bodo preiskovali kmalu. Potrebno je in nujno, da se pogovorimo o teh stvareh in sicer tem bolj, ker so italijanski in nemški listi Primorskega in tudi jeden večjih listov tu na Dunaju razrobili v svet velike vesti o nasilnih činih in nepravilnostih s strani Hrvatov. To je nujno potrebno tudi zato, ker so tako poročila došla tudi visoki c. kr. osrednji vladi, kakor moremo sodelati tudi po predčerašnjem odgovoru njegove ekscelence, gospoda ministrskega predsednika, na interpelaciji. Nujno potrebno je, da govorimo o teh razmerah tudi z ozirom na dogodke dne 16. marca 1897., dogodke, ki so bile dali povoda primorskemu vladu, da je namestila vojak v okraju poreškem.

Jaz nisem videl tega, ampak čul sem in čital, od naše strani in od strani naših nasprotnikov, da je tega dne kakih 3000 Hrvatov spremljalo hrvatske volilne moze v smeri proti Poreču. Spremljali so te volilne moze, toda v Poreču niso šli, ko so čuli, da bodo vojski čuvali volilne moze. V Poreču je bilo namreč že takrat vojakov. Spremljali so volilne moze in v to niso le bili opravičeni, ampak tudi dolžni z ozirom na dogodke, ki so se vršili o vseh drugih volitvah. O vsaki volitvi, gospoda moja, v letih 1885. in 1891. o državnozbornih volitvah, v letih 1889. in 1895. o deželnozbornih volitvah, istotako tudi o občinskih volitvah, vsikdar so bili napadeni Hrvatje, oziroma hrvatski volilni moze ter so bili isti izpostavljeni izgredu. Dne 10. marca, ko se je vršila volitev v V. kuriji — in to pripoznava tudi g. ministrski predsednik — je bilo izgredu, in sicer ne le v Poreču, ampak tudi v Kopru, Opatju in na drugih krajih.

Dne 11. in 12. marca so rekli nekateri Italijani nekaterim Hrvatom — poznani imena na obeh straneh — da so Hrvatje dobro izšli dne 10. marca, toda dne 16. marca da se bodo igrali z 2-3 glavami kakor s pomarančami. (Čujte! Čujte! na desni.) Dne 12. marca je pretil list „L. Istria“ — in to je vendar glavni list vladajoče in tako slavno gospodovale stranke v Istri. Gospodje naj le prečitajo list „L. Istria“ od 12. marca in videli bodo, kako so žugali tam Hrvatom. Dne 14. marca t. l. — in to potrjuje tudi njeg. ekscelence g. ministrski predsednik — bil je Marko Pavletič iz Vrhovca brez vsakega razloga napaden, vržen ob tla in ranjen. (Klic na desni: Čujte! Čujte!), a namesto da bi ga spravili k zdravniku, so ga utaknili v zapor, v ječo.

To je kultura (Post. dr. Gambini: To je pojasnimo niti!) Gospodje moji, o takih razmerah, ki so se dogodile 4, 3, 2 dni pred volitvijo, ali nimajo Hrvatje pravico in dolžnost, da spremljajo svoje volilne moze? In kaj so storili tam? Bademo videti pozneje, kako veliki nasilni čini se jim pripisujejo.

Nujno potrebno je, da imamo pogovor o teh razmerah na Primorskem tudi z ozirom na interpelacijo, ki se je stavila dne 6. aprila v tej visoki zbornici. Dovolim si, da se le mimogredno dotaknem te interpelacije po vesteh, ki sem si jih napravil že dne 6. in 7. aprila. S svoje strani konstatujem jaz že sedaj, da ta interpelacija ni nič drugega, nego sredstvo, da bi se pokrila zločinstva, storjena proti Hrvatom za časa volitev od strani italijanske stranke in ces. kr. vlade. (Smeh med Italijani. Tako je! med Slovani.) In da bi se pozornost odvrnila od istih. (Polvala na desni. — Oporekanje.) Tam pravijo, da pred kakimi 15 leti je vladala slova. Da, dokler se Italijani postopali s Hrvati kakor s sužnji iz jih tudi imenovali tako (ščavi), in dokler so le ti trpeli to. Od tistega časa da se tira slovenska propaganda po plujih privatnih osebah in uradnikih.

Politiško-slovenska propaganda sestoji v tem, da se probuja hrvatsko in slovensko ljudstvo. Italijanski gospodom veljajo kakor plujni agitatorji oni, ki niso Italijani, domačini pa so jim vsi Italijani, naj se že iz te ali one države.

Kar se dostaje uradnikov, navel bi jih lahko več, od davkarskega ekscelencija pa do namestnika, ki so agitovali, toda ne v zmislu Hrvatov in Slovencev, ampak v zmislu

Italijanov. (Post. dr. Gambini: Le z imeni na dan!) Preletem tudi z imeni.

Od tistega časa, — tako pravijo gospodje — se dogajajo napadi proti Italijanom o vseh volitvah ter nasilstva, njive in vinogradi se opustošajo vandaliski.

Vse to, gospodje moji, so orožja italijanske stranke (Oporekanje s strani Italijanov. — Tako je, s strani Slovanov) in to dokazuje najbolj okraj Volosko, kjer se še nikdar poprej niso rezale tete, nikdar ni bil kdo ranjen o volitvah in se ni nikdar razgrajalo proti nikomur, dokler se ni ukoreninila tam italijanska stranka. Razgrajali so, rezali tete, rani v Mošenecih, Lovranu, Veprenu, kakor tudi na Kastavskih v najnovejšem času, odkar se je tam ukoreninila italijanska stranka. (Post. dr. Gambini: Saj pravite, da je tam le Hrvatov!) Le Hrvatov je in od italijanske stranke poprečnih ljudi, ki so v najtesnejši zvezi z deželnim glavarjem Cimpitellijem in z raznimi členi deželnega odbora. (Čujte! Čujte! na desni. — Oporekanje med Italijani. — Post. dr. Gambini: Morda tudi z njegovo ekscelenco Badenijem?) Gospodje pravijo v interpelaciji, da je bil v okolici poreški promet zastavljen, da so v Vrsaru terorizovali volilne moze, da so v Zbandaju razkosali jedno kočijo in pretepli kočijaža, v Sv. Lovrenču da so porušili naroben spomenik, v Kastelnu da so zavratno napadli in ranili nekega orožnika ter da so bili kaznovani le nekateri iz teh ljudi. Ker niste mogli navesti dejstev iz let 1891—97., pa navajate dejstva iz leta 1891! (Čujte! Čujte! in veselost na desni.) Jaz vprašam, kdo je zapretil promet v okolici poreški? (Post. dr. Gambini: Slovanski kmetje?) Ali ste dokazali to? (Post. dr. Gambini: Da!) Sami pravite v interpelaciji, da sodišča in oblasti niso moge najti ničesar, zakaj jih ne imenujete vi? Jaz sem vam že hotel reči, kar bi zaslužili o tej priliki.

Kdo je teroriziral v Vrsaru volilne moze? Kdo je razkosal v Zbandaju kočijo in preteplal kočijaža? Kdo je porušil naroben spomenik v Sv. Lovrenču? Dogodka v Kastelnu pa ne omenjajte nikar, kajti isti je došel pred najviše justične oblasti, in vi in vsakdo se lahko prepriča iz dopisov, kako pristranski so postopale v tem slučaju varstvene oblasti, politične in tudi sodne oblasti.

Da, gospoda moja, izvolite le pogledati v spise in videli boste. Nikar ne imenujete tega slučajja, kajti upravičeno je sravnato za upravo v Primorskem.

Pravijo nadalje, da poznani agitatorji romajo od hiše do hiše. Mar je to zločin? Ne pripoveduje se pa, kaj so storili tam. Govori se dalje o razmerah v Gorici. O tem je že govoril tovariš Gregorčič in jaz moram le izreči svoje obžalovanje, da se ga ni pustilo govoriti dalje.

Gospoda moja! Saj mi nismo krivi, da je tako dolga vrsta naših pritožb. Govorim še dalje o razmerah v Trstu. Nadejam se, da kodo kdo drugi govoril o tih razmerah, prosim pa gospode iz Trsta, na magistratu in na namestništvu, da bi pomislili, kako postopajo proti Slovanom na ulicah, v svojih uradih, kako v občinskem svetu; in potem pridejo gotovo do zaključka, da Slovenci niso krivi na tem, ampak le postopanje oblasti, ako je v Trstu in v okolici nastalo neko razburjenje. (Odobranje na desni.)

Prehaja se potem zopet k Istri in pravi, da so se rezale tete. Rezale so se.

V jednem slučaju, gospodje moji, ki se tudi navaja tu, v slučaju v Sovinjak, izvedel sem zanesljivo, da so se porezale najslabše tete (Veselost na desni) in sicer le tu in tam.

Gospoda moja! Tu nam je sluhaja prav blizu, da so se te tete porezale od italijanske strani, ali pa, da se je ljudi naševalo v to, da bi potem mogli valiti krivdo na Hrvatje.

Govori se tudi o nekem italijanskem župniku v Zbandaju; to kaže zopet na abnormalne odnose v Istri, kajti Zbandaj je hrvatski kraj in tam da je nastavljen italijanski župnik?

Govori se dalje o nekem strelni, ki se je baje sprožil pred čitalnico v Pulju. Ne omenja se pa, da so pred čitalnico dve ali tri ure demonstrirali proti Hrvatom in da je prvi strel — kakor sem čul — pal od italijanske strani.

Kar se dostaje dogodki dne 16. marca — tu je nepravdo naveden 15. mare —, bi pa le prosil gospode, naj pogledajo, da je le-tu kakor spremljevalci navedenih 3000 Hrvatov iz okraja poreškega, in potem hočete se trdit, da v Istri ni Hrvatov in Slovencev? (Veselost in prav dobro — na desni.) Kaj so storili teh 3000 mož. Pravijo, da so pretepli nekega Monfalcone, da so poskočovali nekega Cortese, ter da so zaprli post postajevo orožnikov.

Tudi to še ni dokazano, kdo je preteplal Monfalcone, toliko pa se ni zdelo

stvar, da je isti izzival zbrane moze s „porehi di croati!“

Jaz slutim in po dogodkih v nas moram prihajati do te slutnje, da so ga najbrže poslali tja le zato, da bi izzival. Cortese je bil poskočovan nekoliko, a ni znano do sedaj, kdo ga je poskočoval.

Onemu postajevojni pa se ni zaprla pot. Postajevojni je vzel seboj jednega naših mož, a drugi so želeli, da bi ga izpustil. To je vse. Ako bi bili imeli slab namen, bi bili gotovo tudi kaj storili; ko pa niso ničesar storili postajevojni, po takem tudi niso imeli nikakega slabega namena; postajevojni je svobodno nadaljeval svojo pot.

Lep je tudi slučaj v interpelaciji, ki se je zgodil v okraju koperskem; da so se namreč odpravili tamni mostu čez reko Mirno.

Da, gospoda moja, odstranili so se res, da bi se onemogočilo hrvatskim volilem, priti na volitev. (Čujte! Čujte! in veselost.)

Gospodje pravijo dalje, da se je v Sovinjak uoneslil vodnjak in da se je vrlo notri človeških kosti. To pa je mala, zasebna kolina, ki je bila onesnažena, a se ne ve, od koga.

Torej ne javen vodnjak, in ne človeške kosti! Pravijo na dalje, da se je v Opatju in po drugih krajih odvzelo dinamita, samokresov, nožev za tete itd.

Jaz ne vem, dali se je kaj našlo, in ako se je, ne vem, v koliko so imeli tega ljudje, toda jaz bi se ne čudil, ako bi ravno v Opatju imeli naši ljudje dinamita, kajti, izvenši Poreč, niso naši ljudje nikjer trpeli toliko, kakor tam, v poslednjih 15 ali 20 letih. Temu so lahko priče kapelane, ki so bili nameščeni tam v zadnjih 15 letih za hrvatsko prebivalstvo.

Proti zaključku pravijo interpelantje, cesarska vlada naj vzame na znanje to, kar so naveli oni.

Ne, gospoda moja, ne, vlada naj ne vzame le „na znanje“, ampak preiskati naj da razmere na Primorskem, toda ne po organih v Primorski, ampak po nepristranskih ljudeh (Prav dobro!), ki bi pokazali resnico. Gospodje Italijani so tako govorili v interpelaciji in jaz sem jim odgovoril ter pravim še, naj se poizkuša tjakaj nepristranskih ljudi, ki naj preiskujejo, kje da je resnica. (Prav res!) Zaključuje pravite še: prebivalstvo hoče, da se mu zagotovi „odočnost“. Da, vi, italijanski voditelji hočete, da se vam zagotovi, da Istra je bila in da ostane italijanska. (Tako je! s strani Italijanov.) Govorim vam torej iz srea. V svojem vprašanju pravite sami, da naj se dovoli svobodno izvrševanje vseh pravic Italijanov v Istri, Gorici in v Trstu. Jaz ne vem, katerih pravic se nimate, povsodi ste že porabili tisti „Osar tutto“; ne preostaja vam več drugega, nego da se vam da pravica, da pomorite nas vseh. (Smeh med Italijani. — Post. dr. Vergezassi: To so pretiravanja, kako morete le misliti kaj takega!), kakor jih je že bilo ubiti.

In kaj pravi ministrski predsednik v svojem odgovoru na to interpelacijo? Doklatiti se hočem le nekateri stvari. Tu se pripoznava, da se je po volitvah od strani Slovanov grobo postopalo tu pa tam in da se je pretelo. Govori se, da je bilo na slov. strani več izgredu v okraju poreškem; ni pa naveden nobeden slučaj, katerega bi mogli staviti na račun Hrvatov.

Rečeno je na dalje, da je bilo nekoliko izgreduv tudi od nasprotnih stranke, to je od strani Italijanov, in tu, gospoda moja, se navajajo dejstva, izgredu od 10. marca t. l. v Poreču in ranjenje Marka Pavletiča.

Povedano je tudi, da se je prebivalstvo razorožilo. Da, gospoda moja, razorožilo se je in ljudstvo so se odvzela orožja; ta orožja se tudi niso se vrnila ljudstvu do sedaj, toda vzrok temu ni povedan, ni v interpelaciji, ni v odgovoru. (Govornik kaže krivec.)

To gospoda moja, so orožja — omenil sem to že predčerašnjem — katera nosijo seboj naši ljudje, da režejo krut, kakor imamo mi žepnih nožev, in ta so jim odvzeli, dočim Italijanom niso odvzeli stiletov, bodal in tudi revolverjev ter drugega slanekega „orožja“. In taka orožja tu se še vedno drže na okrajnem glavarstvu, in radi takega orožja morajo ljudje hoditi po 8 ur daleč v Poreč in se že kaznujejo, ker nosijo vedno seboj taka orožja, katera rabijo tudi v svojem kmetijstvu. In povabila Hrvatom se pišejo v italijanskem jeziku. (Čujte! Čujte! — Klic na desni: V Abesinijo ž njimi! — Veselost.) Govori se nam, da naj bi gospodje od te in one strani skrbeli za to, da pride pomirjenje v deželo. Mi smo vedno pripravljani za pomirjenje, toda, čuli ste že poprej, da italijanski poslanci niso ničesar odgovorili na tisti „Osar tutto“, in da taje našo ekscitenco v Istri. Zadovoljstvo bi moglo priti še le po tem, ako bi se slednjič odločila vlada, da bi dala pravice tudi Hrvatom in Slovincem. (Prav dobro!)

Interpelacija je govorila o škodah o nasilstvih in družni sluhni, in odgovor ministrskega predsednika je pritril temu.

Ali najdete pa v vsej interpelaciji le, jeden sam slučaj pred volitvami, ki bi se mogel zapisati na račun Hrvatov in Slovencev in ki bi bil dal povoda za namestitev vojakov v okraju poreškem? Le po volitvah so se dogodili oni trije slučajji z Monfalcone, Cortesejem in postajevojni, drugega pa se ni dogodilo ničesar.

Tudi če bi bili resnični ti dogodki, ali pa so dovolj veliki za splošno razoroženje in odtegnjenje celo najpotrebnejega gospodarskega orožja?

Ta mnogostevilna aretovanja in razoroženja se niso izvršila v noben drug namen, nego da so se pokrila zločinstva italijanske stranke in c. kr. vlade nasproti Hrvatom (Tako je!) in da se je odvračala pozornost od teh činov. Kakor sem že omenil, Italijanov niso razorožili, dasi bi jih bili morali razorožiti že davno, ako bi se bilo postopalo proti njim po istem merilu kakor proti Hrvatom. (Prav dobro!)

Sedaj mi je navesti dejstev, namesto zavijanj, domnevaj in insinujacij, toliko v interpelaciji, kolikor v odgovoru na isto.

V mnogih mestih po Primorskem se pogosto dogajajo poskočovanja in o tem se ne priznava niti siromajšnjim pericam, krusaricam ali mlekaričam. V Malem Lošinju se je dne 29. avgusta vršila brez ovir izvestna slavnost, toda izletu Hrvatov so se delale ovire. V Nerezini se je demonstriralo in razgrajalo proti nekemu duhovniku, ko je isti došel iz cerkve, tako, da se je komaj rešil v svoje stanovanje. Demonstriralo se je celo proti mirnim ljudem, ki so otvorili čitalnico. Orožniki so šli spat že ob 9. uri, in ko se jih je klicalo na pomoč, so odgovorili, da ne gredo več iz hiše. (Čujte! Čujte! Veselost.)

Blizu Malega Lošinja je c. kr. državni pravdnik žugal z revolverjem in pretilnili besedami hrvatskim kmetom, ki so bili na delu (Post. Hortis: Ker so mu prežali po življenju!), ker so peli hrvatske narodne pesmi, gospod tovariš. To je bilo koncem novembra: a državni pravdnik poslje se in konfiskuje pridno slovenske liste. Veliki izgredu so se vršili v poslednji čas tudi v Mošenecih, kjer sta morala bežati občinski sv. in volilni komisar, ne da bi bila izvršila volitev, ker sta bila napadana. V Lovranu so vrgli nasčevanci — Italijanov ni tam — prejšnjega župana ob tla in ga ranili, in tako se je dogodilo tudi nekemu drugemu. V Veprenu je neki ljubljencec c. kr. oblasti, tamošnji župan, žalil duho nika, ko je nosil Najsvetejši k bolniku. (Čujte! Čujte!) Tudi po drugih občinah so se vršili taki napadi. V okraju poreškem je „bogati mož“ molovanski, Corazza, julija meseca o dveh priložnostih pretil našim ljudem z revolverjem, ker so med seboj vsklikali „živo“, (Čujte! Čujte!) Povodom potovanja njegove ekscelence, gosp. ministrskega predsednika po Istri, so v Kopru metali na naše ljudi paradizmke (pomodoro), jednega naših so tudi pretepli! V Vižnadi so odpodili naše ljudi, in sicer tudi orožniki; rekli so jim, da jih ne morejo čuvati. V Vižnadi so težko ranili Ivana Kuzmo, v Poreču so gospodje ranili naše ljudi s palicami in bodali, skritimi v palicah, muzikanti pa s svojimi instrumenti; fakini so metali kamenje nanje. A orožniki so jih podili 500 korakov od mesta in neki orožnik je vrhu tega večkrat razžalil nekega duhovnika. — (Čujte! Čujte!) Zaradi tega, ker je do hrvatskih vernikov spregovoril par hrvatskih besed. Moral je zaprositi asistencijo orožnikov, da je mogel priti iz vasi. (Čujte! Čujte!) Tako so v Sušnjevi povodni volitev nasčevane osebe polomile okna in vrata tamošnjemu župniku (Čujte! Čujte!); v Rožu so tepli nekatere naše ljudi in so ves dan nadlegovali župnika. (Čujte! Čujte!) Ko se je pritožil pred okrajnim glavarjem, ali prav za prav namestništvem svetnikom kakor volilnim komisarjem, mu je rekel ta poslednji: Tožite na sodišču radi žaljenja na časti. (Čujte! Čujte!) On pa ve dobro, kako izgledajo pri nas sodišča, zlasti porotna, sodišča. Dne 20. marca je bilo izgreduv v Poreču — katere pripoznava tudi njegova ekscelence, gosp. ministrski predsednik; dne 19. sta bila v Vižnadi napadana Ivan Marković in Ivan Ferenc, ko sta došla k sv. maši; tam je cerkev in župnišče. Nekoliko dijakov realke v Trstu je streljalo na umozico o času volitev. (Poslanec Hortis oporeka). Prosim, isti so bili tudi že obsojeni (Veselost), zoveta se Zananton in Zucolin. (Čujte! Čujte!) V Poreču je bil dne 14. močno ranjen Marko Pavletič, dne 3. avgusta m. l. je bil umorjen mladi Ostroman (Čujte! Čujte!), isto tako je bil umorjen o volitvah v Trstu mladi Gasparović. (Čujte! Čujte! — Klic: To je laž!) To je dejstvo! In v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10^h uri zvečer, ni bil sicer umorjen mladi

Sosič na Opečinah, ker je klical: „Živio naš presvetli cesar, živele Avstrija“, pad pa preboden z bodalom od orožnika, ki so zovo Sardagna. (Čujte! Čujte! — Znaki zanikanja med Italijani.) Tega ne prinašajo vaši listi, toda to prinašajo drugi listi, in mi obentimo, kar se dogaja tam.

Taki orožniki, ki niti ne poznajo jezika ljudstva, se pošiljajo tjakaj, in ti klicajo ljudstvu, kakor se je zgodilo v tem slučaju, da naj ne kriče. Ljudje pa monijo, da vsaj to morejo vsklikati: živio naš cesar, živele Avstrija! Potem je prišel njega oče blizu, in zatem drugi. Orožniki so zvezali moža, so ga potirali na tla in, ko je bil že zvozan na tleh, je bil preboden. (Živahni vskliki oporečanja.) In radi navedenih dejstev: razoroženja Slovencev in mnogostevilna aretovanja. Oni drugi pa Italijani, nosijo lahko še nadalje orožje in je rabijo proti nam.

Govorili bi mi bilo se o učiteljskem v Kopru. Toda to prepustim drugemu govorniku. Povedati mi je le, da vztrajam pri tem povsem, kar sem rekel v interpelaciji od dne 9. t. m., ter da je vsa res, kar sem rekel v tej interpelaciji, toliko ozirom na novine v Kopru, kolikor ozirom na napade na tamošnje dijake. Omeniti hočem le, da so s strani vlade — kakor je razvidno iz odgovora —, ako gre za napade Italijanov na Hrvatje, ti Italijani smatrajo le za „pobalino“, „trdovalne dečake“ in „pretepače“; jaz pa vem, da so se na teh demonstracijah udeleževali tudi gospodje niti kakor gospodje prebeleni možje, n. pr. čevljarski mojster Decarli in neki brivec, in če ne gre drugače, potem pravijo, ako je govor o napadih na Hrvatje, da v tem pogledu uvedena poizvedovanja so ostala brez uspeha do sedaj. (Čujte! Čujte!) Ako se nečete imeti uspeha, pa ni uspeha. (Odobranje.)

Jaz sem že navajen na to posem od Taurisove dobe sem in odkar so se v okolici piranski dogodili napadi na hrvatske poslance dne 10. januarja 1896. Tam so rekli n. pr. da so napadli „signori“; v odgovoru pa je bilo rečeno zopet, da so bili to poulični pobalini, da pa so nepoznani. (Smeh.) To so torej vedeli, da so bili pouličnjaki.

Še nescem ne smem opustiti, da ne bi omenjal, da si bi rad obširneje govoril o tem. Pravijo, da so se šolskim oblastim poverila nadaljna poizvedovanja glede odnosov na učiteljsku. Jaz moram, gospoda moja, konstatovati z veseljem, da, ko je bil jekokrat tekom leta napaden gimnazijalni prof. Matejčič, sta mu vodja in vse učiteljsko osebje izrekla svoje sožalje. Ali kakor se postopa na učiteljsku, to je v resnici že preveč. Popred so hoteli potajevati, in sedaj ravnatelj sploh ne dela drugega, nego da zopet potajuje.

V preiskavi, ki jo je vodil proti slovenskim dijakom, je rekel vedno: to ne spada sem, tega se ne vsprejme v zapisnik. (Čujte! Čujte!) Med tem pa so odtegnili stipeidje slovenskim dijakom, ker niso več hoteli trpeti napadov (Čujte! Čujte!) in Italijanski dijaki lahko se naprej vsklikajo „ščavi“ svojim tovarišem in — uživajo stipendije.

Sedaj hočem hiteti k zaključku. Nujno je, da se preiščejo ti odnosi tudi ozirom na protestne izjave raznih municipijev v Istri, Trstu in v Gorici. Ti protestujejo — ob vsem tem, ker sem povedal — proti barbarstvu Slovanov. (Smeh.) To je vendar najviša hipokrizija (zavijanje, hinavstvo), kvintesenca psevdoliberalizma, in o tem se sklicujejo na rimsko in italijansko kulturo. Jaz imam boljše mnenje o jedni in drugi (Prav dobro!), kakor da bi se morali trpeti taki odnosi. V teh protestnih izjavah se opirajo — kakor kaže n. pr. municipij v Izoli — tudi na to, da so oni jedini poklicani za gospodstvo v Istri. (Čujte! Čujte!)

Cni menijo, da le oni morajo gospodovati, mi pa menimo, da smo tudi mi državljani in da imamo svoje pravice. Nujno potrebno je, da se preiščejo odnosi tudi ozirom na okraj Volosko, kjer se sosebno v zadnjih petih letih, odkar gospoduje tam okrajni glavar Fabiani, šikanujejo slovenske občine, proganjajo slovenski učitelji in duhovniki in se širijo med prebivalstvom nemorala in nevera, korupcije sploh. In na tem sodelujejo ravno ta Fabiani ali njega podrejenci. (Čujte! Čujte! na desni.)

Nujno potrebno je, da se preiščejo odnosi tudi ozirom na oni dve interpelaciji, katere so uložili gospodje dne 9. t. m. Tam obdolžujejo „kolovodje“, to je slovensko stranko v Gorici in na Primorskem — denunciaciji.

Gospoda moja! Jaz ne poznam družih listov — in jaz čitam v mnogih jezikih —, ki bi tako denuncirali dana za dnem, kakor ravno italijanski. Brez tega: ne bi mogli niti isti živeti. Vzemite kateri list hočete, „Corriere di Gorizia“, „Piccolo“, „L. Istria“, „Giornale Pensiero“, to ali ono stvelko, nijedne je ni brez denunciacije. Vem tudi iz lastne

skupnje, kako denuncirajo ustmeno in pisno visoko postavljeno gospodje, ugledni pristaji italijanske stranke. In sama druga interpelacija od dne 9. t. m. na družega, nego denunciacija pri d. m. na Slovensca.

Nujno potrebno je, da se preiščejo odnosi tudi ozirom na notico, ki je bila v „Piccolo della Sera“ od 9. maja, katero je prinesla potem tudi „Reichswehr“. Tam je rečeno (čita): „Dopo il discorso dell' Dre. Gregorich, il conte Badeni disse ad un deputato italiano: Dal momento che voi avete abbandonato me, anch' io abbandonerò voi!“

V trenotku, ko vi zapustite mene, tudi jaz zapustim vas.

Te besede, pravi „Piccolo“, so vzbudile med opozicijskimi poslanci živo nevoljo proti ministrskemu predsedniku. To isto bi mi lahko rekli z veliko večjo pravico. Kajti te besede, ako so sploh resnične, kakor tudi odgovori na interpelacije, pravijo, prav za prav potrjuje mnogokaj gledé bližnje minulosti, bodočnost ostaja odprta.

Zaključujem, Italijani, gospoda moja, pristajali italijanske stranke so postali v zadnjih letih jako preširni, zlasti proti Hrvatini in Slovenem. Oni se ne boré — kakor je že enkrat rekel neki list — za svoja prava, ampak se boré za to, da Hrvatje in Slovenci ne dobe nikakih pravic. (Tako je! na desni.)

Do take preobektivnosti so došli po postopanju c. kr. vlade, na jedni strani proti Hrvatini in Slovenem, na drugi proti Srbom. Dšli so do take prevzetnosti po zistenu, ki že leta in leta gospoduje v Primorskem. Nemiri, izgredi, kršenja zakonov, nasilstva, ranjenja, ubojstva sama, so le posledice tega sistema. (Tako je!) Na meseca in leta osiročeni otroci, žene udove, po svojih sinovih plakajoče matere, prelita kri Muzlovica, Ulčnika, Pavleliča, Ostromana, Gasparoviča in drugih, niso druga, nego žrtve tega sistema, kateri je razmerno podoben le onemu, ki je nekolično časa vladal v Bolgarski pod Slambulovem. (Dobro! Dobro!)

Da stori koner temu sistemu, gospodje moji, temu sistemu, ki ni dostojen sedanje srednje evropske civilizovane države, to je dolžnost vsake vlade prevzisenega monarha našega in temu sistemu se stori konec le s tem, da se tudi Hrvatini in Slovenem pripoznajo človeška in v državnih temeljnih zakonih zajamčena prava! (Prav dobro!)

Vse one, ki ljubijo resnico, in ki imajo načelo: Jednako pravo vsem narodom monarhijske! — prosim, da bi glasovali za nujnost našega predloga. (Živahna pohvala in ploskanje na desni; govorniku čestitajo).

DOPISI.

V Cerknem, 26. maja. — Precej časa že se je govorilo, da pridele mokraki*) shod v Cerknem, a tega nismo verjeli, ker bi jih moral že izid državnozbornih volitev zadostno poudariti, da socialna demokracija nima nikakih tal na Cerknjanskem. Prepričali smo se pa, da imajo ti ljudje precej trde butice in da hočejo z glavo skozi zid, kajti od nekaterih toliko zaželjeni shod napovedal se je 9. t. m. in imel bi se vršiti popoldne ob 2. uri v prostorih g. Petra Jurmana. Prišlo je izvanredno veliko ljudi ne samo iz Cerkna ampak tudi iz vasij. Iz Idrije in Otalija pripeljali so se okrog 1/3 ure popoldne mokraki na 6 vozov bilo jih okrog 80, mej njimi tudi sodrug Kristan iz Ljubljane. — Vse je željno pričakovalo začetka, ter se je v dvorano naltčilo vse polno ljudi. Nekoliko pred 3. uro pride v že od Idrijskih mokrachev pripravljene prostor tudi Kristan in na tistem poduči sklicatelja — figuranta. Ta ustane in hotel je nekaj povedati, potem je pa le prečital dopis slavn. c. kr. okrajnega glavarstva Tolminskega. s kojimi se je shod dovolil. Odbral je tudi 20 rediteljev (?) ter že naprej obljubil, da se bode vsakega, kdor ne bode poslušen, kar ven neslo. Nekateri posteni Cerkljani so se temu žuganju prav poredno posmjeali.

Imeli so tudi že vse dogovorjeno in brez volitve izbral se je predsednikom Turk iz Jarje, ki je takoj razvil program shoda ter dal besedo Kristanu, kateri je pričel takoj govoriti. Prečgal mu je ta govor klic iz sto in sto grl, da se morata voliti najprej predsednik in tajnik shoda in se-le potem se bode zborovalo. Na to zaori po dvorani: nas predsednik je preč. g. dekan in ne Turk, in več kakor 4 petin v dvorani navzočih ljudi je temu pritrdilo, ker so vsi vzdignili roke, Glasovalo se je tudi za Turka, a tu so vzdignili roke samo idrijski mokraki in bore malo Cerkljanov (mogoče, da se niso upali razviti mesto črne rdečo zastavo). Glasovalo se je tako večkrat in mokraki so imeli tako drzno čelo, da so le trdili, da ima Turk večino, akoravno so morali biti prepričani, da so v zdatni manjšini.

Ko je pa Kristan uvidel, da so Cerkljani ne davno od mokrachev terorizovani in z upitjem vgnani v kozji rog nasvetoval je sklicatelju, naj shod razpusti. Važno je tudi to, da so dosleja g. komisarja iz Tolmina takoj, ko je prišel, nalogali, da je predsednik že izvoljen.

Žal je bilo nam, da se ni shod vršil, ker so se nekateri gospodje prav dobro pripravili, da bi pobili krive nauke Kristanove. — Da bi imeli pa vsaj nekoliko vžitka od tega shoda, pričel se je privaten razgovor s

*) „Mokraki“ so na Cerknjanskem socialna demokracija. Ured.

Kristanom, o katerem smo se prepričali, da zna le prav dobro otrobe vezati in da mu gredo na limenice le nevelni ubogi delavci — večinoma pa taki, kateri bi brez dela radi živeli prav dobro.

Pričakovali smo pri skodu nekaj naših mokraskih voditeljev, a ti se niso upali na dan, akoravno so bili skrivni agitatorji. Upali so, da nas dobe nepripravljeni, a varali so se. — Drugi naskok — za bodoče občinske volitve, se je zopet izjalovil. — O uboga Petra!

Iz privatnega pogovora moram pa vendar se to omeniti: Idrijskega rudarja se je vprašalo, kaj se imajo spodbikati nad delovanjem našega državnega poslanca veleč. g. dr. Gregorčiča, kateri se je že toliko potegoval za zboljšanje bednega stanja idrijskih rudarjev. — Ker ni mogel tega ugovarjati, je le omenil, da ima črno dolgo suknjo!

Popoldne se je pripeljal na kolesu tudi idrijski župan s svojima starišinjama — da so bili prisotni gorastnemu porazu. Gospod župan sme biti prav ponosen na take starišine — kateri se je tako surovo vedel, da se je našim trdim hribovcem studilo. En star mož je vprašal, če je tudižupan idrijski prišel z mokraki, — in ko ga je zagledal — rekel je na glas: Kuj se hoče mladost je norost.

Omeniti se moram, da je velika čuda, da ni prišlo do kakih neljubih dejanj, ker so celo ženske se glasile: „če možki ne spode teh mokrachev jih pa me nakurimo.“

Odpeljali so se potem idrijski mokraki prav preprani in nekateri moške so se precej trudili, da je izostala že pripravljena „kacemusik.“

Toliko, da zveste, g. urednik, kako si jih dajemo. Povsod le boj — za prazne osebnosti. — Pa nič ne de: Vihar čisti zrak!

Mi pa ustanemo, kakor smo bili. Bog in narod. K.

Iz Ljubljane, meseca maja. (Izv. dop.) — Po glavnem trgu ljubljanskega mesta polagajo te dni delavci kabelj za električno razsvetljavo, akcionariji ljubljanske plinarne pa delajo pri tukajšnji nemškutarsko-nemški stranki reklamno za — „Aurove svetilke“ in slaboslavno svojo — plinovo luč! Kdo bi jim zameril!...

Kakor zanemarjeno zemljišče izgledala je Ljubljana pred petnajstimi leti: Vse je bilo samo sebi prepuščeno; nikjer ni skrbi za blagostanje meštánov, nikjer nič delavnosti in zmožnosti za razvitek in napredek glavnega mesta kranjske dežele! Taki so bili žarki gospodarskega solca nemškutarsko-nemške stranke kranjske in osobito ljubljanske pred petnajstimi leti. Samo političnega rogovljenja zrelostno spričevalo se je tej stranki lahko izdalo, o kaki drugi zrelosti pa nobeno. Vidno znamenje nemškutarske svoje predznosti si je zapustila stranka na uličnih in hišnih — nemškutarskih napisih in tablah, ki rjavé se zdaj na nekaterih zidovih. — Hvala Bogu! — tudi teh kmalu ne bo!...

Leta 1882. — pred petnajstimi leti torej, — so morali zapustiti in se umakniti nemškutarski občinski gospodarji s stare mestne citadele in izročiti ključce, oblast in čast občinske uprave in zastopa slovenskim narodnim možem! Kakšno bréme to!...

Tedaj pa je jela razcvitati se naša Ljubljana! — Narodni, slovenski župan in mestni zastop so se resno lotili dela, da pripomorejo Ljubljani do ugleda na zunaj in napredka in lejšega lica na znotraj. Pričela so se graditi potrebna javna občinska poslopja, sole, klavnica, bolnica, ceste, drevoredi, polagati trotoar, lepšati mesto na vseh koncih in krajih, ustanovila se je toli potrebna mestna hranilnica, napravil toli važni in potrebni vodovod, uredilo se je mesto kar moč moderno, pričela izpeljivati kanalizacija, in tako dalje. Tujec, ki je stopil po letu 1883. v Ljubljano, je takoj spoznal, da imajo upravo mestne občine sposobni možje v rokah! In tako se je nadaljevalo — počasi seveda — do potresne katastrofe. O nadaljnjem napredku Ljubljane po potresu — drugo pot. Nemškutarsko-nemška stranka pa je izza plota svoje sramote in politične pasivnosti v jezi ceptala in cepta še zdaj, in ometavala ljubljanske Slovence z blatom, kar je trajalo do letosnjih dopolnilnih obč. volitev, v katerih je postavila kandidate, pa z njimi tako slavno — propala.

Omače in razne novice.

Bolezen prevzv. knezo-nadškofa. — V nedejo je došel k prevzisenemu sloveč profesor dr. baron Kraft-Ebing z Dunaja. Zbrani zdravniki so popolnoma odbili dosedanje zdravljenje, ter izdali naslednje zdravniško spričevalo: Njega prevzisenost knezo-nadškof dr. Alojzij Zorn boleha že dva meseca na melanholiji, ki je v provzročilni zvezi z nevropatično konstytucijo in razburjenjem duha. Pri zdravniškem opazovanju nismo našli nikakega znamenja, ki bi se moglo neugodno tolmčiti. Pričakovati je tedaj, da bolezen, ki traja navadno 4 do 6 mesecev, v prihodnjih mesecih popolnoma poneha, ter da prevziseni zopet vzame svoja opravila. Da se to doseže, je poleg zdravniške pomoči sosebno strogo paziti na to,

da se odstrani vse razburjenje duha. Ker na takega bolnika vpliva vsak vnapij utis, je neobhodno potrebno, da bolnik ne pride v nobeno dotiko s svetom, ter ga smejo obiskovati le njegovi najzaupniši prijatelji, zdravniki in strežbe mu osebe.

V Gorici, dne 30. maja 1897. — Dr. baron Kraft-Ebing, c. kr. dvorni svetovalec in univers. profesor dr. vit. Blewies-Trsteniški dr. Andrej Lisjak.

Osebnost vestí. — Stolni vikarij, veleč. g. Andrej Pavlica v Gorici, je dovršil na dunajskem vseučilišču zadnji strogi izpit ali rigoroz. Čestitamo rodoljubnemu duhovniku!

Slovenec, novomašnik v Ameriki. — Doznajemo, da č. g. Andrej Smrekar, naš rojak iz Kneže pri Tolmini, bo služil dne 6. t. m. novo mesto v Towru v Minnesoti v Ameriki. Čestitamo!

Odlikovanje. — Višji oskrbnik c. kr. poštnega in brzojavnega urada v Gorici g. Peter Augscheller je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. V nedejo je bil odlikovanec slavno „križan“ v navzočnosti vsega uradnega osebja. Glavni nagovor je imel ravmatelj g. Pokorny iz Trsta. Gospod Augscheller službuje že 42. leto, ali zdi se, da nič ka ne mara iti v pokoj in pustiti takó do povsana kakemu drugemu uradniku, ki morda že dolgo željno na to čaka. Mi bi g. A. iz sreči privoščili zaslužen pokojnik.

Adam Zanetti — furlanski župnik in poslanec, je izjavil v „Eco“, da je on najprej katoličan, potem Furlan in naposled Avstrijec. — Lahonski listi se mu rogajo, češ, da nima srčnosti tudi javno pokazati svoje prave barve. „Corriere“ ga je prav pošteno okraucal. — Prav dobro ga je okraucal tudi „P. L.“, ki ga je imenoval „ultranarodnjaka“ po vzgledu ostalih framsansko-liberalnih poslancev laskega kluba. — Ubogi Adam, v kake zagate je zalzeel! Rad bi ostal „uzoren“ katoličan in tiral dalje framsansko-liberalno politiko!

Ravnopravnost na magistratu! — Ker je nadzornik mestnega tržišča svojevoljno odslužil iz trga služabnika gg. Birsar in Slasterja ter mu prepovedal uhod na trg za nedoločen čas radi tega, ker je Slovenec in boje pripravjal zaslužek le Slovenkam — sta se gospodarja pritožila na magistrat proti takemu postopanju in sicer v slovenskem jeziku. Mestni magistrat je reč rešil — v italijanskiščini. To je tudi prines k ravnopravnosti na mestnem magistratu!

Kako se temu pravi? — V sredo je bila pri tukajšnji c. kr. okrožnem sodišču razprava proti g. R. Vervego in odgovornemu uredniku „Eco del Friuli“, Danle Grossi-ju, obdolženima volilne korupcije. Državno pravništvo toži namreč g. Vervego, da je hotel kupiti s petakom Grossijev glas za državnozbornega kandidata Bujalija. Razprava je doznala, da Vervego ni imel nikakor namena podkupiti Grossija, marveč mu je dal petak kot plačilo za razganjanje volilnih oklicov in za agitacijo. Oba zaščena sta bila oproščena, g. Vervego je zagovarjal odvetnik dr. Frapport, odgovornega urednika katoliškega lista, kakor se sam naziva „Eco“, pa dr. Graziadio Luzzatto. Najbolj zanimivo je to, kako je prišlo do tožbe. Grossi je pisal namreč list g. Vervego ter ga izročil znanemu pokopališčnemu čuvaju Ongaro, naj ga naslovniku ali osebno izroči ali pa odhla na pošto. Ongaro pa je vročil oni zaprečeni list drugemu podžupanu Kurnerju, od koder je prišel po policiji v roke državnega pravništva. Kako se temu pravi? — Pri obravnavi je bilo navzočih mnogo židov in laskih volilnih agitatorjev.

Kako so „korajžni“ in — uljudni. — Naši goriski lahoni nimajo „korajže“, da bi povedali v obraz to, kar čutijo v svojem sren. temveč storijo to na način, kjer se jim ne more stopiti na prste. Imajo sicer na razpolago „revolversko žurnalistiko“ in jo tudi uporabljajo, deloma brezobzirno, vendar jim to ne zadostuje, nego se začeljavajo v predale časopisov onkraj meje, namreč v Videm, kjer je njihovo središče in „Patria del Friuli“ kot glavno glasilo primorske irredente. Torej, češar se ne upajo izbruhati v Gorici ali v Trstu, storijo v časnikih iz Italije, ki se mnogo čitajo na Primorskem — seve največ v italijanskih krogih. V svoji stvilki z dne 29. maja je prinesla „Patria del Friuli“ strupen dopisje proti g. G. Ferd. Resbergu, radi tega, ker je, kot nepristranski mož, prevzel glavno zastopstvo zaloge vsega kolonijalnega blaga za Gorisko in Gradsko z upanjem, da s tem ustreže vsem slovenskim trgovcem in pravičnim Lahom v Furlaniji, kateri so mu obljubili svoje odjemanje. V tem časopisu ga prav nesramno napadajo in mu grozijo, da ga bodo bojkotovali. Nasi veljaki po deželi so deloma že dobili in se dobé okro mce, katere jim poveč, kam imajo posiljati ljudstvo po potrebne reči, koje so doslej pogrešali iz takih virov, iz katerih jih dobi g. Resberg. Opozarjamo na oglas g. Resberga.

„Il Corriere“ in slovenski obtoženci. — Nekdo na piše: Gospod urednik! Prav hvalozni Vam moramo biti za možko-odločno besedo, s katero ste zavrnil v zadnji številki Židovsko-laske časopisje naše dežele radi slovenskih porotnikov. Kot odgovor na take napade je bila res umestna beseda: „Lopovščina“, pod katerim naslovom ste odgovorili predzrim pisčem. Dovolite, da opozorim tudi jaz na neko okoliščino, v kolikor se dostaja kakovosti zločinov slovenskih obtožencev in onih z laske strani. Ker so se ti časopisi pobahali, da je bilo pred porotniki največ slovenskih obtožencev, dobro je, da se tudi izve, da večinoma, ako Slovenec pride pred sodišče in se izvzamejo redki slučajji, je Slovenec obtožen radi pretepa, zopersta vljanja, in tu pa tam tudi uboja v pretepu itd., torej vedno skoraj le radi činov, ki so sicer žalostno dejstvo, a ne taki, kot so n. pr. oni, radi kojih so toženi navadno Lah, to je radi zavrnatih

napač do posilovanja nedolžnih otrok, nemoradno moško spolnjenje, tatvine itd. Ti zločini so gotovo sramotljivi, nego li taki, radi kojih so se morali zagovarjati večinoma Slovenci. Toliko v odgovor „Corrieru“ tudi na to stran.

All res Slovenec? — V „Corrieru“ od sobote smo čitali, da so našli na vratih cerkve sv. Ivana v Gorici tale napis: „Živio slovenski, m... per gli italiani!“ — Ako jc. bil napis res tak, tedaj ga gotovo ni napisal Slovenec marveč kak Lahonec; saj ni mogoče, da bi Slovenec pisal „živio slovenski“, nasproti pa pravilno napisal slovniški členek „gli“ pred „italiani“.

Že vzdihujejo! V „Corrieru“ je brkko zalihoval neki dopisnik iz Kornat, ker so v Kojskem zapodili neke furlanske branjeve, ki so dole v Kojsko prodajali one slaboznane furlanske „buzzolai“. — Kaj sele bo!!

„Sentinella“ in Sv. Gora. — Gorisko „budalo“ je zopet znaslo novo napad na italijansko narodnost — in to na Sveti Gori. Tri spominske plošče, ki so jih v spomin svojega romanja vzdali na pročelje stopnic tržski pevski društvi „Adrija“ in „Slava“ ter „Delavsko podporno društvo“, so kakor tudi „Sentinella“, un novello insulto alla nostra „italianità“. Kaj je žaljivega na teh ploščah? kaj nekračskega? Preberite napise in odgovorite modrijani pri „Sentinelli“. Oh mnogobrojnih italijanskih spominkih v cerkvi in nagrobnih kamenih na pokopališču se še nikdar Slovenci niso spodbikali, dasi je Sv. Gora na slovenskih tleh. Slovenci predboro vedo, da je Marija mati vseh, Slovencev in Italijanov. Vi pa iščete žaljenj! Pobožnih Marijinih čestilcev laskih pa tudi ves vaš vik in krik ne odvrne od svetlogorskega svetlišča, saj vedo, da bodo poslušni v njih jeziku. Ljudi duha „Sentinellinega“ pa Sv. Gora nikdar ne bode pogrešala, najmanj pa na sv. Mihaela dan. „Avete capito!“ — „P. L.“

La canzonetta odlosa. — „La Sentinella“ in bratec „Corriere“ sta strašansko razkačena na nedolžno slovensko pesniico „Le pustite“ in srčno želila, da bi jo zaplenilo državno pravništvo. Ker jih je g. Mose delil tudi v svoji prodajalnici, so ga ovadili celó redarstvu in mu grozè, da se bo moral zagovarjati radi \$ 24. tisk zakona, češ, da je delil prepovedano (!) tiskovino! — Sevé, „Lasse pur che i canti“ ecc. jim ni prepovedano, ker je naperjena proti primorskim Slovanom sploh. Ta pesem je začelno jezila tudi nas, sedaj pa ne več, kajti naša slovenska je postala dober zdravnik za naše žive. Kar ste sejali — to žanjete!

„Bacillo della peste bubbonica slovenica“. — V imenovanj številki v „Patria del Friuli“ je vsprejeto napadla zopet g. Jurija Mose-ta in ga imenovala „bacillo della peste bubbonica slovenica“ (črv slovenske kužne bolezni) in sicer le radi tega, ker mu zavajajo, da ga podpirajo Slovenci. Žal jim je namreč, da so Slovenci tako trmasti in letajo k njemu puščati svoje groše namesto k njegovim tekmovalcem iz laskega taborja, kateri se dobrikajo Slovanem v obraz, zatej pa jih izsmehavajo in žalijo. Takšni napadi na ljudi, koje podpirajo Slovenci, naj bodo poslednjim navodilo, kam jim je zahajati po potrebno blago.

Ni irredente? — 2. t. m. je petnajstletnica smrti glasovitega Garibaldija. Goriska „Sentinella“ je napisala ob tej priliki nekoliko prav vročih besed. Državni pravnik Vidulich ni našel v njih nič nedovoljenega. — Za nas je to tudi prav, le zapomnimo si!

„Svojim k svojim“. — Zadnji „P. L.“ se je tudi prav pošteno potegnil za to krasno geslo. Med drugim pravi: „Zato pa opozarjamo vse Slovence in prav posebno okoličane, da naj hodijo kupovat k tistim trgovcem, katere jim pripravljajo slovenski časniki!“

V boleznih kličite slovenske zdravnike!! Zares nečuvno je, da se v slovenski okolici tolikokrat kliče poznaneža žida, zdravnika v Rastelu.

Katoliški kristijani, Slovenci, pustite vendar enkrat žide zdravnike in advokate, pa tudi ljudi, kateri žide podpirajo in z njimi sočustvujejo.

Ob priliki potrebnih pravi, ke-dar se niste mogli poravnati se stranko prijateljski, kar bi bilo najpametneje, pojte k slovenskim odvetnikom, ne pa k ultralaskim odvetnikom ali celo židom! Z edno besedo: „Podpirajte najprej in pred drugimi svoje ljudi, podpirajte Slovanse na celi črti!!!“

Opozarjamo Slovence, da pazijo, kje kupujejo potrebno blago ter naj se ne pustijo zaslepit, ako jim laski trgovec ponudi blago za nekaj krajrejce ceneje, kajti to stori le v njih škodo. Zvedeli smo namreč, da je neki voznik iz Tolmina bil najprej pri Slovanu in si gledal otrobi, turščo itd. Popršal po ceni in šel k laskemu trgovcu. Poslednji mu je dal ceneje in pri njemu je kupil. Blago je pripeljal na dom, zvagal in opazil, da je manjkalo pri vsakem žaklju otrohov in turšice po eden in pol kilogramov in pri soli celó dva in pol kilograma, in sploh blago je bilo spodaj slabše kakor na vrhu žaklja. Iz tega je razvidno, da so ogoljufani le oni, kateri kupujejo blago pod ceno. Pozor torej in kupujte le pri onih, katere pripravljajo naši časopisi! — V Gorici so cene itak že takó nizke za vse blago, da ne morejo biti niže.

Naši „zavedni“ Vipavei. — Z ozirom na našo vest v zadnji „S.“ nam je sporečel g. Anton Berbuč v Sv. Križu, da plahita na vozu, na kateri se je nalagalo blago pri trgovcu Pauletigu, je sicer njegova, toda posodil jo je g. Francu Lokarju v Lokaveu. — Zljaj je na g. L. vrsta, da se opraviči pred žaljenim slovenskim svetom.

O ti „zavedni“ Slovenci! — Gosp. J. Golja na Grahovem je naložil voz blaga pri — Venutiju!!!!

Rodoljubi, kaj vendar delate? — V Gorici imamo hud boj z nestrpnimi nasprotniki, katere hudeemo spokorit z geslo n: Svoji k svojim! — Toda še vedno opazujemo, da veliko naših ljudi zahaja k našim največjim sovražnikom; zlasti ženske iz nekaterih krajev polhijo lahonske stacune! — Rodoljubi na deželi, kaj vendar delate? Zakaj ne podučite svojih ljudi?! Na d'elo, ne le — prazne besede!

Kako postopajo s Slovenkami! — Na vestilo pod tem naslovom v zadnji številki, nas prosi g. Del Piero, trgovec v Gosposki ulici naj izjavimo, da se ista ne dostaja njegove osebe, oziroma njegove soproge. — Prosim našega poročevalca, naj nam stvar pojasni.

Enaka mera Slovanem, kakor Italijanu. — Ko je gosp. Budin proli listu „Corriere del Gorizia“ in židini Luzzatto vložil slovensko obtožnico zavrnila jo je ta, češ, da kot Italijanka ni dolžna sprejeti slovenske obtožnice.

Okrožno sodišče je to tudi koj sprevidelo, ter brez vsakega obotavljanja vročilo židini obtožnico obtožitelja Slovanca v italijanskem prevodu.

Ko sta pa te dni dva kmeta, ki ne poznata niti besedice italijanske zavrnila italijansko obtožnico, zahtevajo jo v slovenskem jeziku, ju je preiskovalni sodnik zavrnil, češ, da to ne gre.

Babjeverstvo. — Čisti nauki naše sv. vere se neke vrste žensk ne primejo, pač pa kake norosti in — babjeverstvu. Takó je bila tiskana zadnji čas v naši tiskarni neka brošurica, ki oznanja v uvodu naravnost praznovost in očitne neumnosti. Neka ženska je oskrbela ta ponatis (prej je bila tiskana pri Dolencu v Trstu). Po tem uvodu bi napravil največji greh tak človek, ki bi daljo ne razširjal te knjizice, katera obvaruje nosilca vsega zlega, bolezni itd. — Svarimo svoje čitatele pred to praznovorno brošurico. — Dostavljamo, da tisek je oskrbela naša tiskarna le v dobri veri vodje, Gospodar, ki se ne vlika v tiskarske reči, ni nič vedel o tem.

Novačenje v Solkanu. — Lahonski listi so z gotovostjo pričakovali, da 31. maja se pripeli v Solkanu vsaj kak mal nered, o katerem bi pisali potem na dolgo in široko. Toda sami so morali potrditi, da se je dovršilo v najlepšem redu, izvemši slučaj, da neki novačenec je bil det pod ključ za 4 dni vsoled „premalega sposlovanja do komisije“. Pozabili pa so povedati, da oni novačenec je rojen v Trstu in Lah po vzgoji in misljenju. Kdor je napravil nekaj nedopustnega, je bil torej edino ljubljence lahonskih listov. — Naši mladenčiči so se uzorno vedli, da so imponovali komisiji. Nad vliodom v dvorano, kjer se je vršilo novačenje, sta plapolatli dve močeni trobojnici poleg cesarske zastave.

Poklicanih je bilo okoli 170; v dobrih dveh urah je bilo vse dovršeno. Potrdili so jih 19.

Iz Gorice nam pišejo: Pozor gospoda. Prosimo gospode župnike in gospode župane da bi kolikor mogoče previdno in taktno postopali kadar mislijo premenjati vozniče.

Kaj se je zgodilo Antonu Gruzovinu — ulica Velturini št. 14, nobeno opisati, samo prosimo in želimo, da bi se ona netaknost popravila, ker mož je ud podpornega društva, spdira tudi Slogino šolo, voli zmiraj z našo stranko in ima velik vpliv na pametne goričane.

Gruzovinov je več tukaj, ki so nasprotni nam, ali Tone je bil in je naš — zatorej je nam v veliko korist ako ga ohranimo — in ne samo njega nego i druge pametne posteljnjake goriske.

Skrbimo zatorej si pridržati prijateljstvo vsih onih goričanov, ki nam niso bili nikoli in v nitener nasprotni. Zatorej, taktnost in previdnost v obče se priporoča.

Iz Gorice je prejel naš tiskar to - le dopisnico: „Častiti gospod! Ako imate kaj pevskega daru, vrli gospod! prosim, poskusite, ali bi se morda ne pelo lahko sledečih besed po napevu „Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije!“

„Hej lahoni, njih lahonska reč neznansko gine; Njih neznanim krivdam kmalu vse veselje mine. Zgini, zgini, duh lahonski Vzbuj se slavjanski! Trdno zdaj se oklenimo Gesla „Svoji k svojim!“

Nekoli, kateri iz sreča želi, da bi Vaša soproga kmalu popolnoma okrevala.“

Razpisana prebenda. — Deželni odbor razglaš: Ena izpraznjena prebenda ustanovitve za plemenite gospé poknežene grofovine goriske in gradiske se s tem razpisuje z opazko, da imajo prosilke podati svoje dotične vloge v šestih tednih goriskemu deželnemu odboru. V ta namen naj dokažejo: 1. da imajo najmanje 18 let; 2. da so uboge; 3. vrsto njihovega plemstva in ali spadajo med plemenite rodbine tukajšnje grofovine; 4. da so lepega zadržanja; 5. stan in premoženje njihovih starišev, pa kake zasluge imajo oni za državo; 6. število sester, ali uživa že kakera izmej drugih ali prosilka sama, kako prebendo ali drugo pomoč.

Vrtobjenski fantje (22 mladenčev) pred okrožnim sodiščem. — Dne 28. maja se je vršila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem glavna razprava radi dogodilja 28. marca t. l., ko je moralo vojaštvo stopiti na bojšče, in ki je vzbudil toliko hrupa v Gorici in zunaj mesta, v državnem zboru in drugod. Sedaj po razpravi šele moremo presoditi, kako brezpotreben je bil hrup, kako brezpotrebno je bilo klicanje vojaštva in kako lahko bi se s takimi ali s pametnim postopanjem prepreči ta hrup. Naši gospodje v Gorici so dobro vedeli, kake bedarije so se vganjale 22. marca in naslednje dneve in razumeli so sami, da te neumnosti, ki so sle daleč čez mejo spodobnega in dovoljenega, bi po naravnem teku stvari morale vzbuditi kako reakcijo od strani našega ljudstva. Stvar je povsem psihološka, če so ti ljudje po noči v snu in čez dan v oblikih, videli bojazni in strahove. Vedeli so, kaj so zakrivil, in ta zvest, ali črna

vest, jim je slikala črno reakcijo. Vsakega praznika ali vsake nedelje so se že naprej bali, meneci, da naše ljudstvo vendar ne bo tako mirno prenašalo vso sramoto. V tej bojazni, ki je bila seveda le plod njih bolne domišljije, prevideli so zlasti za nedeljo 28. marca naval na mesto gorisko od vseh strani slovenske okolice.

V tem praznem strahu so razposlali 28. marca popoldne orožnike na vse vetrove s strogim ukazom, najhitrejšim polom koj naznaniti oblastim vsak naskok na gorisko mesto, kateri bi le od daleč izvolihali.

Dva orožnika sta bila odrejena proti Renčam, ker se je komisarju Princiču sanjalo, da se najbrže ravno tam nabira črna vojska proti Gorici. Orožnika prideta do Vrtojbe, ter srečata tam nekaj vrtojbske mladine, ki je po popoldanski službi božji bila namenjena v bližino vas na kozarce vina, — nič bolj naravnega, nič bolj nedolžnega. Orožnika povprašata fante: „Kam?“ — „V St. Peter“, odgovori jima eden, „v Gorico“, drugi, in tretji, kateremu se je zdelo vprašanje že presitno in preneumestno, zavrne nevoljno in rogavo žandarmi z besedami: „Gremo v Gorico in tam čemo vse pobiti!“ Tako je vsaj pričal orožnik, in te mu je treba vendar verjeti. Mladenci se zakrohotalo na to duhovito baharijo, ter zapojejo dalje proti St. Petru; tam stopijo v krmo, ter popijejo vsak 1/2 litra vina. Orožnika, kojima so se že prej v Gorici popoldanski oblaki tako črno naslikali, sta iztaknila v gori navedeni bahariji nevlito, o kateri se je v Gorici tolikim sanjalo, početna dirjala kakor besna po stranski poti čez polje proti Gorici, naročita prvemu infanteristu, katerega sta srečala, da tukisto dirja do glavarstva s prošnjo, da nemudoma odpuste proti St. Petru in Vrtojbi veliko asistenco; sama postavila se pa na glavnem uhodu do goriskega mesta, da bi vsaj začasno obvarovala gorisko mesto velikega navala. Mladenci, kojim niti na misel ni prišlo, da bi bile njihove šale dale povod takim izrednim pripravam, kakor so jih pozneje videli, so mej tem časom, kakor rečeno, pili v St. Petru, ter se napotili proti Podturnu, z namenom se pozneje po isti poti vrniti domov. Ko pridejo do Lokateli-jevega vrta, zapazijo od daleč orožnika in pet redarjev, ki so bili mej tem v brunih v golop prihiti na pomoč.

Čemu, ni seveda nihče vedel, najmanj seveda redarji, in še manj vrtojbski fantje, ki so brez pravega namena in cilja, nekateri s svojim dekletom, prišli se šetat do St. Petra.

Spanski se je zdel početka prizor enemu, španski drugemu, ker mladenci niso vedeli, kaj prav za prav pomeni prisotnost redarjev, in ker ti sami niso razumeli, čemu se jih je v taki naglici pozvalo in kak posel imajo prav za prav izvrševati. — Ostali so kakih 100—150 korakov daleč drug od drugega ter se nekoliko časa gledali. Ena priča (Lasič) trdi, da je videla, kako so mej tem časom nekateri fantje stopili v stran za zid odnošno plot, ter si polnili žep s kamenjem. To trdi le Lasič, dočim ni od orožnikov in redarjev tega nihče videl. Toda do boja ni prišlo, ker ga nobena stranka ni hotela pričeti, ker tudi ni vedela ne zakaj, ne čemu. Da je mej tem časom kaka beseda padla, je že mogoče in celo naravno.

Priče pa niso navedle drugih in seveda nikakoli drugih vslikov, kakor „živijo“ in le neki redarji so vedli povedati, da so padle besede, kakor: umazana mon-dura, in le poje naprej! Redarji so morali sami priznati, da so iz množice fantov le 3 ali 4 vrgli kak kamenček, ki pa ni nikogar zadel, in da sploh tem niso pripisovali nikake važnosti. V tem pa pridruža, seveda v golop komisar Princič. Kakor je sam pričal, je koj spoznal, da ni nikake nevarnosti (on sam je prav odločno trdil, da se ni čisto nič bal) in zato je ukazal tisti redarjem, naj zadelj ostanejo. Sam prav za prav ni vedel, kaj hoče in kaj bi hotel, ker reprimovati ni bilo česa; ali ker je bil že na licu mesta, moral je vendar pokazati, da je za nekaj prišel, in ker drugega povoda ni bilo, hotel je vsaj nekaj storiti, to je: razgnati in zaloviti jili zopet v Vrtojbo. To je bilo vse. — In za to so morali priti vojaki v pomoč. Da so se mladeniči takoj razšli na vse vetrove, ko so vojake zagledali, je več kot naravno.

Oboženci so potem, ko so se razšli, se zopet zjedinjili vrnili v Vrtojbo, mirni in prepevajoči, kakor so odšli.

Ali si pa država vojake zato drži, naj razsodijo drugi na drugem mestu! Znano nam je iz golovega vira, da se je polkovnik, ko je prišel na lice mesta z vojaki, jako presenečen vrniti domov, izrazujoč svojo nevoljo z besedami: „Dazu sind wir nicht da!“ Opomniti je to, da komisar Princič, gospodu zagovorniku na vprašanje, kak povod je prav za prav bil, postopali s tako silo, ni hotel dati nikakega odgovora, in da ga je predsednik iz zadrege rešil s tem, da ga je hitro odpustil.

Komisar Princič trdi, da je slišal tudi besede „preklet komisar, pohajče“, in da mu je nekdo tudi zažugal, ali kdo je to bil, ni vedel povedati. Pelizon je pričal, da mu je, ko se je v sundu z vozom peljal po cesti, nekdo (Nemec) ustavil konja in da mu je drugi zavpil: „kriči živijo“. Da je on tudi zakričal, konja z bičem pognal ter oddrdal naprej. To je dalo povod obožnici po § 98 b. k. z., dočim se je radi prvega dejanja moralo odgovarjati vseh 22 obožencev po § 81. Nemec se je imel vrh tega zagovarjati po § 431, ker je Pelizonu vrgel kamenček v hrbet, čeravno ga ni čisto nič poškodil. Gulin se je imel tudi zagovarjati po § 312, ker je žandarmu baje rekel „pohajče“ in „prodajaj našo kri“. Uradna poročila povdarjajo posebno, da je bil najhujši nekdo v rudeči srajci, katerega pa na obožni klopi niti ni bilo, ker oboženci, kakor je dognano, so imeli vsi omenjenega dne bele srajce. Če navedemo se, kar obožnica trdi, da se je eden izmed fantov baje bahal z besedami: „Ko bi bili vsi ko-

ražni kakor jaz, mrtvi ja, ali nazaj ne“, da je mladenič fante svaril z besedami, „ne ho- di naprej, ne opravite nič!“, da je Peter Cargo bil poslan v St. Peter se druge fante pozval, da se pa ti niso odzvali, menimo; da smo navedli vse, kar se je obožnici dalo sploh izluhtati in navesti.

Na takih oprah je slonela obožnica, in če je drž. pravdnik v končnem svojem govoru povdarjal, da svoboda državljana mora biti sveta vsakemu, mu je zagovornik z vso pravico odvrnil, da sodišča nimajo samo ščititi svobodo državljanov proti so- državljanom, ampak tudi osebnost proti ne- postavnemu in krivičnemu postopanju onih organov, ki so pozvani to svobodo braniti, in da ima državljani proti krivičnim napadom od strani vladnih organov pravico silobrana, kakor proti vsakemu drugemu neopraviče- nemu napadu na njegovo svobodo.

Sodni dvor je sicer opustil Neme- po § 98, obsodil je pa vseh 22 obožencev po § 81 od 6—12 mesecev težke ječe. Sodba je vse občinstvo močno presenetila in za- govornik je koj zglasil pritožbo nienosi. — To je natančen in strogo resničen posnetek te razprave, ki je že dala povod in najbrže še da, do burnih razprav v državnem in deželnem zboru.

Razpravo je vodil svetnik Schmarda, pridejani so mu bili svetovalec Gironcoli, tajnik Dell'Ara, pristav Franceschini. — Državno pravdnikstvo je zastopal dr. Sancer, ki je slovenski govoril. Zagovornik je bil dr. Stanic.

Evo razsodbo: V popolnito današnjega članka e razpravi pred okrožnim sodiščem prinašamo se tabelo obožencev z njih razsodbo, in sicer kakor sledi: Janez Gulin in Franc Nemec od Jožefa obojena na 12 mesecev, Janez Čučič od Andreja, Franc Guljat od Janeza, Avgustin Pavlin od Antona, Jožef Pavlin od Antona, Alojzij Pavlin od Antona, Alojzij Pahor od Stefana na 8 mesecev, Franc Filipič od Matevža, Alojzij Nemec od Petra, Jožef Lasič od Franceta, Fran Lasič od Franceta, Jože Pelizon od Antona, Angelj Nemec r. Jožefa, Miha Nemec od Jožefa, Jože Lasič od Antona, Jože Lasič od Andreja, Janez Batistič r. Tomaža, Janez Nemec od Blaža na 7 mesecev. Janez Batistič od Antona, Jože Lasič od Andreja, Avgustin Lasič od Andreja na 6 mesecev težke ječe, poostrene z jednim postom na me- sec. — Prič je bilo zaslišanih edna jst, in to vse one, katere so pričale proti obo- ženim; one pa, katere bi imele več ali manj pričati v zagovor obožencev, t. j. pojasniti, kako se je prav za prav vsa stvar godila, niso bile pripuščene k pričanju, čeravno je zagovornik opetovano predlagal 9 prič. — Zaslišane priče so bile: Franc Avgustin, orožnik, Dominik Greč, orožnikski postojevodja, Vincenc Černec, oženjen v St. Petru, Bogojub Princič, komisar, Jožef Lasič, Maksimilijan Vodopivec, redar, Janez Janežič, redar, Jožef Batignon, redar, Avgust Pelizon, kočijaž, Franc Franceschini, redar, 13/4 letni Peter Cargo. Pri zaslišanju priče komisarja Prin- čič-a, sta zagovornik in predsednik opetovano prosila pričo, da naj slovensko govori, da bi ga oboženci lažje razumeli, kateri je pa navzlic temu govoril laški. — No, vrglo parlar italijano (Govor zagovornika priobčimo prihodnjice.)

Se ne kaj: Včeraj, 3. t. m., je šel g. Pavlin iz Vrtojbe (strie 3 obožencev) v družbi brata g. Gironcoli-ja, ki je bil tudi sodnik pri razpravi. Ta brat gospoda sodnika se je izrazil proti Pavlinu, ako bi bili oboženci vzeli zagovornikom kacega italijanskega odvetnika, bi bili gotovo mileje so- jeni, če ne deloma oproščeni.

Redarstvu na znanje. — Danes pred- polne sta šli dve slovenski govorci ženski (enajz bila celo Nemka) proti pokritemu trgu. Prisedsi pred novo se zidajočo hišo, so bili oblihi na sredi ceste z opom, seve le radi tega, ker sa govorili slovenski. Redar je reč videl in upano, da se pride do živega izzi- valcem.

V Ajdovščini se je črnoval pretekli teden zasebni tamburaški zbor, kateri steje že danes 12 udov. Teorijo poučuje g. župnik iz Sturija, pouk na instrumente bode pa poučeval g. Hrabroslav Vogrič.

V Podbrdu bodo imeli sv. misijon od 6. do 13. t. m. — Tamkaj se že jako veselijo nove bohinjske železnice, ki odpré tamošnje kraje širšemu prometu.

Plesi v Furlaniji so dovoljeni tudi letos. — Ali enjemo, da tudi v Gorici bodo plesali po navadi zadnjih let; dovoljenje je prišlo baje celo z Dunaja. Tudi tombola 29. junija se baje bo vsila, — dočim se delajo ovire celo slovenski društ- vom za prirejevanje veselice. — Ali naj res ostane pri taki dvojni meri?

Pristransko postopanje ajdovskega učitelja v Rožni dolini. — Prihajajo nam vedno pritožbe, da se na ondotti soli jako pristransko ravna z otroci jednih ali drugih roditeljev. Tako je bil pred kratkem slučaj, da je provzročil ondotti učitelj nekemu kmetu denarno globo, ker ni slednji svoje hčerke redno v solo pošiljal, pač je pa opravilco to nerednost materina bolezen in dekle samo je splošno v februarju 14 leto.

Druge mlajše učenke niso baje po- hajale že celo leto šole, katerim pa zato, ka- kor se zdi, ni skrilil nikdo lasu.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode smo sprejeli: Mihael Brezigar nabral gl. 120 v svoji gostilni mej fanti iz Pevme. — Nabrali v Podlatici na Dobrovem gl. 621. — Narodni kazni v St. Petru 30 kr. Janez Andlove, trgovec z lesenim blagom, 1 gl. — I. G. v K. 5 gl. — Ant. Devetak 50 kr. — Piatereva družba pri Sudi 50 kr. — Nek gospod na sv. Gori gl. 221 — Neimenovanec za zgubljeno šah-partijo 1 gl. — Doljak Jakob in Černe Janez 20 kr. Lucija Knelava iz Oseka, v nedeljo na Solskanski cesti pri „Zaston“ (Markočetu) v veseli družbi nabrala 4 gl. 60 kr. — Kata- rina Čoš, gostilničarka pri „Belem zajcu“ 4

gl. — Engelbert Šusteršič in Anton Mislej pod novo firmo: E. Šusteršič & C. v Stolni ulici št. 13 (ne št. 4) nasproli velike čerke- sta darovala 104 metrov dobrega blaga, 10 žepnih in 9 volnenih rutič. — Pepeca Pete- linčkova nabrala zopet 12 gl. (Od te svote so darovali: Gospod Alojz Erjavec 50 kr., ker je privratal vstopil v gostilno pri „Petelinu“, gospod Silvester Caharija iz Nabrežine 60 kr., Čič in le vsled njihube pomote 60 kr. iz dol. Verlojhe fantje darovali 130. V St. An- drežu nabrala 460. Med tem daroval gospod kreinar Nanut 1 gl. drugo pa nabrala med drugim rodoljubi). — Gospa Trampuž iz gle- dišne ulice (kot preostanek naročnine) 80 kr. — V Plaveh pod Anhovim so zbrali mladeniči pri pesmi „Le pustite“ 1 gl. — Hran- ilnica in posojilnica v Tolmini 30 gl. — V gostilnici pri gospodu županu v Solknu 70 kr. — Neki gospod iz Kanala 55 kr., ker ni hotel sprejeti voznik plačilo po določenem ceniku.

Kolači za birmance. — Opozarjamo naše rojake, naj kupujejo, oziroma naročajo kolače za birmance le pri slovenskih pekli- h. — Svoji k svojim!

Frankova kava. — Iz Podbrda sta nam poslala dva trgovca naslednjo izjavo: Poslana uredništvo! Dne 28. t. m. je bil v Podbrdu neki zastopnik Frankove kave, kateri je tudi po Boltskem in Cer- kljanskem nabiral naročila za svojo tovarno; in pri tem je govoril, kakor bi bila dobila tovarna nekak „modus vivendi“ v tem, da bodo mali trgovci dobivali kavo direktno iz tovarne, a pravil je, da je bil v uredništvu „Soče“, in se je dalo iz vsega njegovega govorjenja sklepati, da s o s tem zado- voljne tudi merodajne osebe v Gorici. Ker pa iz zadnje „Soče“ vidimo, da je mož govoril nerresnico, preklekli so tukajšnji trgovci svoja naročila, dana vsled gornjih nerresničnih trditiv, in pro- simo, da sploh vso stvar pojasnite na eden ali drugi način, da preklekijo dana naročila tudi trgovci po drugih krajih.

Dostavek uredništva. — To- varna se ni hotela udati, pač pa nam je na vso sijo zatrjevala, kak prijatelj Slovencev da je oni glasoviti Bombig v Gorici. Vrhu tega se je tovarna vedla jako oblastno. — Pokazimo ji, da se je ne bojimo!

Opozarjamo na oglaš trdke Resberg- Truden. Ista trdka je poslala po deželi po- selbni naznanila. Ta trdka more tekmovali z vsako drugo kolikor gleda na cene toliko gleda na blagó. Vsi Slovenci k tej trdki! Niti eden naj se ne izneveri!

Na Petlinih izgubl je po spleček črne barve, nizkih nog imajoč spodnje čapice bele, ki čuje na ime Živko. Kdor ve, kje je, naprosen je vjudno, sporočiti nadučitelju Danilu Rajgelju na Srpenci.

Dopolnila uredništva. — Gosp. Ivan Sivec v N. Rutu: Zahvalo sprejeli prepozno za zadnjo številko. — Dipisnikom iz Kanala (o sadjarskem društvu), iz Kreda, iz Vole- jegrada itd.: Priobčimo deloma v „Pri- morcu“ oziroma v pril. „Soči“. — Gosp. Ant. Hrašt: Vestico „iz Obloka“ popra- vimo prihodnjice v smislu Vašega popravka.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — Dne 28. maja

je opozicija zahtevala, naj se o vsaki pred- loženici petici glasuje dvakrat ime- nomo. O jedni peticiji se je res dvakrat gla- sovalo, potem pa je podpredsednik Abrah- amoviz ustavil naznanitev peticij ter izjavil, da se naznani njih vsebina konce seje. Opo- zicija je ostro napadala predsedstvo, na kar je Abrahamoviz ob živahnem pritjevanju desnice izjavil, da je dolžnost prezidaja omo- gočiti redno delovanje drž. zbora, in pre- prečiti vse, kar bi moglo to ovirati. Glaso- valo se je samo dvakrat, in sicer o Kaiser- jevem predlogu, naj se zaključi seja. — Dne 31. m. m. je parlamentarna komisija desnice izrekla podpredsedn. Abrahamovizu in Kra- maru zahvalo za njih energično vodstvo parla- mentarnih razprav. — Slovenska zveza je določila kot govornika v adresni debati dr. Gregorica in Periča. — V parlament je došlo nad 200 peticij raznih obrtnih društev, v katerih protestujejo proti obstrukciji — Fi- nančni minister Bilinski je predložil načrt zakona o naknadnih kreditih za leto 1897. Mej drugim zahteva tudi 63.000 gl. v pod- poro državnim in železniškim uradnikom na Kranjskem. — Dne 2. junija je trajala seja poslanske zbornice samo nekaj minut. Po otvoritvi seje je načelnik eksekutivnega od- bora desnice Jaworski izjavil: „Mi oslanemo pri principih našega adresnega načrta, ka- teri obsejajo priznavanje zgodovinskih in avtonomnih političnih pravic kraljestev in dežel, in zahtevajo, naj se pravico izvede ravnopravnost vseh narodov, naj se goji prava religiozitet in uravnost, naj se s podojnosnim delom skri za gospodarsko in socialno povzdigo vseh slojev prebivalstva. Razmere v naši monarhiji se morejo obrniti na bolje samo, če pridejo ta načela do ve- ljave. Z ozirom na razmere v parlamentu se za sedaj odpovedujemo formalnemu vzpre- jemku adrese, za katero so se soglasno iz- rekli vse večini pripadajoče stranke, a smo vsi odločeni, držati se v adresi označenega programa za sedaj in za bodočnost“. Tej izjavi je sledilo živahno pritjevanje in plos- kanje na desnici. Na to je vstal ministerski predsednik grof Badien. Ko je začel govo- riti, jeli so Nemci zopet razgrajati. Badien je obsojal obstrukcijo iz ozirov na državne in ljudske interese ter potem rekel: Po naj- višjem naročilu zaključujem, 12. zasedanje državnega zbora. Desnica je ministerskemu predsedniku živahno ploskala, opozicija mu je ironično pritjevala in mej hrupnim raz- grajanjem kričala „Abzug Badien!“ Proč z vlado!“ Ko je zbornica zaključila cesarju tri- krat „slava“, je predsednik zaključil sejo. — Ta teden so bile vse seje v poslanski zbor- nici jako burne, parkrat so se provzročili skandali.

Narodno gospodarstvo.

Občni zbor banke „Slavije“ v Pragi.

— Dne 14. t. m. vršil se je v Pragi pod predsedstvom grofa Jana Harracha, v navzo- nosti 75 članov, 29. redni občni zbor banke „Slavije“.

Po nasvetu gospoda Pražaka sta se čit- ala iz letnega poročila samo prva dva od- stavka, v katerih se zaved s hvaležnostjo spominja zaslužnega 25 letnega predsedovan- a grofa Harracha.

Po prečitanju tega odlomka se je gla- sil k besedi g. ravatelj Subert. Ocenjeval je v svojem govoru g. predsednika zaslu- ga za prevažni zavod Slovanov v Avstriji, ter po- vdarjal nekako tako le: „Za jedno najlepših njegovih lastnosti naglasim to, da je na čelu našemu zavodu vsrjal celo četrstoletje. Naša veda in umetnost se zelo živahno raz- cvitata. V tem ne stojimo le s svojimi sode- želani na isti višini, ampak, stojimo nad njimi. — To ni pretiravanje, ampak dejstvo ki se da dokazati s celo vrsto fakti.

Tudi na drugih poljih moremo se me- riti z našimi nemškimi sodeželani, žalibog samo na narodnogospodarskem po- lju ne. Tu smo se zelo v ozadiju. Zato se mo- ramo tem bolj veseliti, da „Slavija“ ki se razprostira po vseh zemljah slovenskih cvete in prospera. Zaključil je z „Slava“ klicem na predsednika grof Jan Harracha.

Na to se je oglašil k besedi ljubljanski župan, gospod Ivan Hribar in je govoril nekako tako-le:

„Ako se jaz oglašam k besedi, storim to zato, da v imenu slovenskega členstva izr- čena radost o sijajnem položaju zavoda, katerega ime nam je tako simpatično. Opravi- čen sem k temu tem bolj, ker se banka „Slavija“ nikjer, razen na Češkem, ni tako simpatično sprejela, in nikjer tako okoreni- nila, kot na Slovenskem. In ako se Vi, gos- poda moja! danes nekako samovestno ozi- rate po tem zavodu, ki je postal mogočna gospodarska trdnjava naroda češkega, morem jaz smelo reči, ne da bi se mi moglo očitati precejevanje, da smo v prvi bratovski lju- bezni s skromnimi svojimi močmi tudi mi pomagali vnu zlati to trdnjavo. (Vijorne).

Kes je, gospoda moja! da je ideja slo- vanske vzajemnosti pripravljala banki „Slaviji“ pot na Slovensko; toda treba je naglasiti, da bi, dasiravno je ta ideja pri nas tako popu- larna, banka „Slavija“ v krasni naši domo- vini ne bila se tako razširila, ko bi ne bili sodelovali tudi drugi momenti. Jeden glavnih pa je, da je na čelu zavoda stal mož tako zlatega značaja, tako iskren rodoljub in tako vnet zagovornik slovenske vzajemnosti, kakor je gospod grof Jan Harrach.

Gospoda moja! Vsa zgodovina našega naroda ni drugega, ko nashevanje muk in trpljenja, katero je moral pretrpeti. Skozi temne oblake na obnebi narodnega našega življenja niso mogli prodrati ozviljajoči solnčni žarki. Mi torej lastnega plemenstva sploh ni- mamo. Ne čudite se torej, ako Vašega v resnici plemenitega plemića Jana grofa iz Harrachov smatramo nekako tudi za svojega. Saj je kot poslanec ponovno povzdignil svoj glas za pravice naše. Ako ga Vi zamorete pristevati podpornikom neštevilnih svojih društev in zavodov, velja to tudi o najvaž- nejši: naših narodnih društvih in napravah. In ko so pred dvema letoma o Veliki noči tajne sile prirode mogočno potresle zemljo, na katero so si predniki naši postavili svojo belo Ljubljano, tedaj je ta plemeniti sin češkega naroda bil mej prvimi pri pomočnem delu za slovenske brate.

Naj torej danes, ko gospod grof slavi petindvajsetletnico svojega predsedovanja banki „Slaviji“, sprejme tudi najskrenejše čestitke slovenskega členstva z voščilom, da bi ga previdnost božja še dolgo vrsto let ohranila banki na čelu. V to ime kličem mu iskreno slovensko „Živio!“ (Živio! živio! živio!)

Gospod Koutecký naglasa, da banka „Slavija“ v finančnem in gospodarskem ozi- ru stoji danes na taki višini, da se zamore me- riti z vsako tujo družbo. Po njej emancipuje se češki narod vsaj deloma tujih, sovražnih mu uplivov. In kdo ima za razevit banke „Slavije“ največje zaslug? V prvi vrsti go- tovo grof Jan Harrach. Njemu torej kličo govornik „Na zdar!“ (Na zdar!)

Tem govornikom odgovoril je grof Har- rach nekako tako-le:

„Besede prvih dveh odstavkov letnega poročila sprejeli ste z živahnim odobravanjem. Prav ganjen sem po tolikih izrazih Vaše lju- bezni, Vašega zaupanja in Vaše udanosti. Moja zasluga ni posebno velika: le na za- upanju, katero sem vedno imel k našemu zavodu in njegovemu členstvu, stoni ta za- sluga. Vi, gospoda! imate zaslug, ker ste idejo vzajemnosti prenesli iz naše domovine tudi v druge dežele. — Jaz sem „Slavija“ zaupal že zato, ker je nje ime poročstvo za uspeh. Vi ste bili vsi apostoli ideje slovenske vzajemnosti, in srečen sem, da imam čast predsedovati Vam — V posebno čast si šte- jem, da me je bela Ljubljana počastila s častnim meščanstvom, in prosim gospoda žu- pana Hribarja, da pove svojim rojakom, da bodemo Čehi slovenski narod v njegovem boji za pravice vedno radi podpirali. (Burno odobravanje). Bil sem vedno privrzenec na- čela, s katerim se strinja tudi češki narod, podpirati namreč tlačnega, in bojevati se proti onemu, ki ga tlač. Zato bodemo pa tudi vedno podpirali prizadevanja Slovencev. — Upravni svet banke naročil je za svojo zborovalnico novo sliko. Kdoroli se ozre na to sliko, ko že mene več ne bode, vedi, da je to bil Vaš sodelalec na narodnem polji, da je bil posten Čeh in zvest sin svoje do- movine“. (Burno odobravanje in ploskanje).

Ko se je na to predsednik grof Har- rach spomnil se zaslug dr. Josipa Mildeta, ki je z njim vrst pred 25 leti bil izvoljen v upravni svet banke „Slavije“ in pa Ivana Hribarja katerega je imenoval apostoljem slovenske vzajemnosti, zaključil se je občni zbor, ki je bil znamenit tudi zato, ker se je na njem tudi konstatovalo, da banka „Sla- vija“ mej avstrijskimi zavaroval-

nicami po višini svojih fondov in obsegu svojega poslovanja zavzema tretje mesto.

Henneberg-Seide

— nur Acht, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14-65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 3000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto n. d. Schweiz. G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hof.) Zürich

Javna zahvala.

Izrekam tem polom mojo najprisrčnejšo zahvalo vsem častitim odjemalcem, kateri so me počastili na sejmju v Ajdovščini dne 28. maja. Njihovo zaupanje mi boče v spodbudo, da vsrjam na dosedanj poti, katere vodi k splošni narodni vsposodbi na Gorickem. Še enkrat: presrečna hvala!

V Gorici, 2. junija 1897.

Jurij Mose, trgovec v Raštelu.

Javna zahvala.

Podpisani se zahvaljuje p. n. sloven- skemu občinstvu, katero ga je počastilo s svojim obiskom v nedeljo 30. pr. m. in ob enem prosil vse one, katerih ni mogel po- streči radi mnogostevilnega oblaka, da mu to odpustijo ter se ga spomnijo tudi v pri- hodnje, kajti je ukrenil potrebno, da bo mo- gel postreči vsakega in v popolno zadovoljnost.

S spoštovanjem

Stefan Markočič

gostilničar „pri zastavi“ na cesti proti Solknu.

Zahvala.

Tukajšnje cerkveno oskrbnitvo je pre- skrbelo za šolsko mladino prekrasno zaslavo, na katero je na onej strani narisan začelnik nedolžnosti, angeljaki mladosti Sv. Alojzij, a na drugej strani so vidite podobni pokrovi- teljov poganjskih Slovanov, av. bratov Cirila in Metoda.

To v postov vzevali, vsoja se podpisano šolsko vodstvo tem polom, mešo šolske mladosti, izreči najiskronejšo zahvalo čast. cerkvenemu oskrbnitvu z vslikom: Bog plati!

Vodstvo ljud. šole v N. Rutu

dne 23. maja 1897.

Ivan Sivec.

Poslano.*

Ker se je razširila govorica po deželi, da sem jaz potegnila s Slovincem nasprotno stranko, izjavljam, da je to popolnoma iz- tre izvit in da sva in oslanec, jaz in moj soprog, še vedno dobra Slovence ter tako rodoljuba kot sva bila poprej. Vse druge govorice so neosnovane.

V Gorici, 2. junija 1897.

Katarina Čoš,

gostilničarka pri „Belem zajcu“ v Nuskli ulici.

Dostavek uredništva. — Da so ne bi tolmačilo naše vestice v zadnji „Soči“ kot naperjeno proti g. Čoš-ovi gostilni, iz- javljamo, da uredništvo nima vzroka dvo- miti o rodoljubju lastnikov gostilne pri „Belem zajcu“. Toliko v pojasnilo onim, katerih se dostaja in so si reč napačno tol- mačili.

* Za restanke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor nalaga tiskovni zakon — Op. vr.

St. 440.

Razpis služb.

V tem okraju se razpisujejo sledeče službe:

1. mesto definitivnega učitelja in 2. mesto začasnega podučitelja even- tualno podučitelja na štirirazredni v Boveu; 3. mesto definitivnega učitelja voditelja na novo vstavljeni enorazrednici v Kalu; 4. mesto definitivnega učitelja eventualno podučitelja ali podučiteljice na trirazrednici v Cerknem;

5. mesto definitivnega učitelja-voditelja na enorazrednici v Tribuži;

6. mesto definitivnega potovalnega učitelja na podružnici Reka - Police in Čadra- Zladaz;

7. mesto definitivnega učitelja na po- družnici na Ljubinj;

8. mesto definitivnega učitelja-voditelja na enorazrednici na Žagi;

9. mesto definitivnega nadučitelja-vodi- telja na štirirazrednici v Kobariu.

S temi službami so združeni dohodki določeni v deželni postavi z dne 10. novem- bra 1896. št. 30. oziroma zakonika visokega ministerstva za bogocastje in uk z dne 15. oktobra 1896. št. 54.

Potovalni učitelj dobi se letnih 100 gl. potnine, podučiteljica pa 50 gl. letne osebne določe.

Prosilci in prosilke iz drugega okraja imajo dodati prošnji razven sprejvali tudi zdravniško spravevalo, in jo doposliti v do- ločeni postavni dobi po svoji predstojni šolski oblastini.

C. kr. okrajni šolski svet v Tolmini, dne 14. maja 1897.

Predsednikov namestnik:

Kragelj J. r.

Zdravnik

Dr. M. Keršovani

ordinuje v lastni hiši

v ulici Barzellini

h. št. 2.

4-10-7

Štev. 329.
Op.

Razglas.

Naznanja se, da
javna dražba
zastavil I. četrtletja, t. j. mesecev
januarja, februarja in marca 1896.

začne v ponedeljek, dne 11. junija 1897. I. ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnanstva zastavljavnic
in z njo združene hranilnice.
V Gorici, dne 1. maja 1897.

Izvedenega organizatorja
za
življensko zavarovanje
sprejme
generalni zastopnik banke „Slavije“
v Ljubljani.

Deloljubne
osebe — povsod — katere trajni denarni
zasluge iščejo, naj pisмено povprašajo pod
„Zukunftsvorsorge“ Grader, post. rest.

Ivan Domicelj
trgovec z jedilnim blagom
v Korminu
na glavnem sadnem trgu (hiva hiša Pallova)
priporoča svojim rojakom
sladkor, kavo, riž, olje, kamenolje,
moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz
Kopačeve tovarne, potem spirit vinski
(in domače žganje). Dalje prodaja vi-
trijol (modro galico) in pravo roman-
sko tržno žveplo, narodne žveplenke.

Vse prodaja po tako zmerli cenah, da se ne
boji tekmovanja (konkurence).
Hiša v najem!
V Lokaven „Kompari“ se odda v najem
hiša za gl. 450 mesečno. Pri hiši je vrt
in nekaj zemljišča (pangrad). — Vprašanja
pri upravitelstvu.
159 2—1

Nova hiša na prodaj!
V Vrlovinu, pošta Črniče pri Gorici,
se prodaja nova hiša radi gospodarjeve bo-
lezni. Hiša ima 3 sobe, kuhinjo in obokan
hran. Vinograd in vrt okoli hiše 300 sežnjov;
vodnjak s studenčnico. Pripravna je za ka-
kega vpokojnika — duhovnika ali drugega z
majhno rodbino. Proda se za gl. 800 na
večletne obroke, ali proti gotovini za 700 gl.
Več pove upravitelstvo „Soča“ in g. Janez
Kenda v Vrlovinu.
160 2—1

Friderik Müller
(zastopnik trdke Chr. N. Schad v Monakovu)
v Vrtni ulici št. 24 v Gorici
priporoča p. n. občinstvu dvokolesa svetov-
noznanih trdke Dürkopp in Swift v Steyr
itd., katera se ne bojijo tekmovanja. Cene
so zmerne.
Ima poučevanje v dirjanju v Dreherje-
vem salonu.
161 8—1

Teodor Slabanja
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.
Priporoča se prečistiti du-
hovščini za izgotavljanje
cerkvenih posod in orodij po
najnovem vzoru in najnižji
ceni, kot: Monstrance, kelihov,
svetnikov, itd. itd. Stare reči
popravlja ter jih v oznju po-
srebrar in pozlati. Da si za-
morejo tudi menj plemenite
cerkve omisliti razne cerkvene
stvari, se po želji preč. p. n.
gospodov naročnikov stavi
prav vgodni plačilni pogoji.
Strelove iz bakra v
ognju požgane najboljše iz-
najdbe, kakor tudi vsakovrstno
enako popravilo in požiganje pripravljajo tudi po naj-
nižjih cenah. — Pošljite vsako blago dobro spravljeno
in pošlino franco!
16 (Cl.)

Gabrijel Piccoli
lekarnar pri angeli
v Ljubljani, Dunajska cesta
Kaj. išeje priznanje
na II. mednarodni farm.
razstavi v Pragi 1896.
London — Pariz — Ze-
never 1892-1893.
Železnato vino
preizkušnega, zanesljivi-
vega učinka, ima v sebi
lelike prebavljiv železnat preparat, kateri učinkuje pri
slabotnih, na pomanjkanju krvi in na živčnih trpečih
osebah, pripevčuje posebno tudi za slabotne, blede
otroke.
18 16 2
Deset gramov tega preparata ima v sebi 25 miligramov
železnatega kislina in 10 miligramov izleka iz skorje
kineskega drevesa.
Lekarnar Piccoli v Ljubljani jamči za označeno,
zmeraj jednako čistavo, potrjeno
po kemični razkroji dr. H. Hagerja v Frankofurdu
na Odri in prof. Balt. Knapitsch, zapreženega
sodniškega kemika v Ljubljani.
Steklenice imajo po litri velja 1 gl., 4 politerke
steklenice 3 gl. 60 kr., franco s poštnino vred 4 gl.
Kamoliš luvanje lekarnar Piccoli v Ljubljani proti povzetju zvezka.

Odpretje nove gostilne
ob Solkanski cesti.

Udano podpisana si usoja slavnemu
občinstvu naznaniti, da je v g. Gruzovina
novi luhi ob Solkanski cesti, nasproti proda-
jalnice sveč g. J. Kopač-a, danes odprla
gostilno.

Oprta na večletne skušnje, prizadevala
si bo vedno cenj. p. n. gostom postreči z
izbornim vipavskim in briskim belim in
črnim vinom, izvrstnim pivom in ukusnimi
gorkimi in mrzlimi jedili po jako zmernih
cenah.

Na vrtu poleg gostilne je tudi jako lep
prostor za igranje na krogle.

Z ugodno prošnjo do slavnega občes-
tva za blagohotno naklonjenost, se prijazno
priporoča za obilni obisk
v Gorici, 3. junija 1897.

udana
F. GREGORIČ.

Zalogo
puntigamskega piva
v Gorici, ulica Dante št. 20
priporočata
Janez Velikonja
od Sv. Lucije.
153 3—

Stanovanje
(tri male sobe, kuhinja in klet) se odda s
1. julijem v najem. — Vrtna ulica (Via Giar-
dino) št. 7 pri tleh.
167

Električno
izdelane kotle
ljudstvo rado kupuje.
To se je na ajdovskem sejmu 28. maja prav
očito videlo. Vse se je k moji zalogi gnetlo, in ko-
larjem, kateri nočejo (ali ne smejo) prevesti v zalogo
moje kotlovarne, ni kupcev privabilo, četudi veliko pod
mojo znižano ceno.
170

Električno
izdelane kotle
ljudstvo rado kupuje.
To se je na ajdovskem sejmu 28. maja prav
očito videlo. Vse se je k moji zalogi gnetlo, in ko-
larjem, kateri nočejo (ali ne smejo) prevesti v zalogo
moje kotlovarne, ni kupcev privabilo, četudi veliko pod
mojo znižano ceno.
170

Avust Nussbaum v Ajdovščini.

Edina slovenska zaloga dežnikov.
C. kr. krojni
privileg. aparati.

M. POVERAJ
krajški majster in trgovec v Gorici na Trzinu
v I. nadstropju in v hodniku
v h. št. 22.

Priporoča svojim rojakom na deželi in v mestu
vsakovrstno manufakturno blago, gotovo perilo, dežnike,
ovratnike, zavratnice itd. — Gotove moške obleke za
vsaki stan po najnovjši pariski modi.
Blago prodaja tudi na meter tako po ceni, da
lahko posluži vsakega in sicer za moške obleke od
80 kr. naprej, za celo obleko (3-20 m) od gl. 250
naprej.
Sprejema naročila tudi za izločanje raznih oblek;
odjemalca blaga je prosto, dati si izgotoviti obleko
tudi drugod.
64 9

Peter Moretti
oskrbnik
Leop. Bolkove zaloge bakra
v Gorici
v ulici Caserma št. 3.
ima
veliko delavnico za baker, medenino
in druge kovine, zalogo delanega in
surov ga bakra, priprav za destilacijo
žganin, sesalke za bakreno žveplo
treh vrst, in sicer s popolnoma že-
leznim strojem, iz medenine in Ver-
morelove sisteme; bakrenih kotlov
za vžiganje, bakrenih škafov, bakre-
nih plošč v izbi, štirivoglatih ba-
krenih kock, medenine za spojitve
(saldatura di rame), angleškega ko-
sitra in drugih predmetov v izbi, da
se ne boji nikake konkurence.

Seznam blaga
trdke
G. Ferd. Resberg
v Gorici.
Glavna zaloga:
v Kapucinski ulici št. 11
(stara enkrarna).
Podružnica: na Kornu št. 2
(Altensova palača).
Dostaj ima v zalogi to-le blago:
Sladkor — kavo — riž — mast
— poper — sveče — olje —
moko — gris — drobne in de-
bale otrobe — turšico — zob —
sol — moko za pitanje — vino
— žveplo — cement — bakrani
vitrijiol itd.
169—1

Trgovec z vinom na veliko
Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
12 Cl. priporoča
dalmatinsko vino iz Jelše in Šibenika,
pristna bela in črna vina
iz vipavskih, furlanskih,
briskih in isterskih
vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.
Cene zmerno. Postržba poštena.

Pet bakrenih kotlov (znoraj
cankoni)
se prodajo na korist ubogih. — Več pove g. Anton
Nigris v Gosposki ulici št. 6.
163

Svoji k svojim!
Ambrož Furlan
trgovec
141
z jedilnim blagom
na tržaški cesti 4 v Gorici
priporoča kavo, riž, sladkor,
moko, žito, otrobe, vse poljske
in domače pridelke.
Postreže vestno in po zmerli cenah.

Anton Potatzky
v Raštelju št. 7 v Gorici
prodajalnica drobnega
in nürnbergskega blaga
na drobno in na debelo.
Jedino 3, 26-7
in najcenejše kupovališče.
Posebna zaloga
za kupovalce in razprodajalce na deželi,
za krošnjarje in cunjarje.
Največja zaloga
čevlarskih, krojaških, pisarskih, popo-
tovalnih in kadilnih potrebščin.
Zimska obuvala.
Vozički in stoli na kolesih za otroke.
Strune za godala.
Posebnost: Semena za zelenjavo in trave.
Prosim dobro paziti na naslov:
Na sredi Raštelja št. 7.

Velika zaloga
v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corse)
št. 4 (nasproti gledišne kavarni).
Lastna izdelovalnica dvokoles, trikotar,
žičnih blazin (Drachmatratzen), popravil-
nica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd.
Nunska ulica 14.
Prodajalnice šivalnih strojev, pušk, stre-
ljiva in drugega orodja pa imata
POZOR! SAUNIG & DEKLEVA
v Nunski ulici št. 16.
1—6

Kolesarji!
v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corse)
št. 4 (nasproti gledišne kavarni).
Lastna izdelovalnica dvokoles, trikotar,
žičnih blazin (Drachmatratzen), popravil-
nica dvokoles, šivalnih strojev, pušk itd.
Nunska ulica 14.
Prodajalnice šivalnih strojev, pušk, stre-
ljiva in drugega orodja pa imata
POZOR! SAUNIG & DEKLEVA
v Nunski ulici št. 16.
1—6

Vse stroje za poljedelstvo. Vnovič znižane cene!
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škoplinice proti
peronospori, poboljšani sestavi Vermorelov.
Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice
prešice za vino in sadje različnih sestav. (Te
stiskalnice imajo skoro eno tlačno moč kakor hi-
dralnične vodovodne preše).
Slamorenice jako lahke za goniti in
po zelo zmernih cenah. Stiskalnice, za
sono in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne
poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi
Ig. Heller na Dunaju
II, Praterstrasse 49.
Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!
Zastopniki se iščejo.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka
v Pragi.
P. t. gg. členom oddelkov I. in II.
(zavarovanje kapitalov za doživetje in smrt)
kateri so sklenili svoja zavarovanja v letih 1869 do 1891, pripada
10⁰ dividenda.
Ta dividenda se izplača na podlagi § 3. pravil oddelkov I. in II. iz
zavarovalnice, kolikor je bilo plačane v letu 1896, na police, katere so
dosedaj v veljavi, in sicer na ta način, da se odračun 10% iz zavarov-
alnine na pobornikih.
10% dividenda pripada brez izjeme na vsa zavarovanja katerekoli
tarife, tedaj na zavarovanja na smrt, na doživetje in na zavarovanje
dote otrokom.
P. t. članom, kateri so za celoletno zavarovalnino za leto 1897. vpla-
čali, se-bode vračunjenih 10% v gotovini izplačalo, onim gg. članom pa, ka-
teri plačajo zavarovalnino mesečno, četrtletno, se-bode dividenda na pobornici
začeti 1. julija 1897. do 30. junija 1898., odšlela.
Za leto 1896. iznaša vplačana premija, postranska pla-
čila in obresti. gl. 2,631.657-44
Reservni in poroštevni fond banki naše iznašajo kon-
cem leta. 7,955.290-62
V dobi 28 let svojega obstanka je izplačala „Slavija“
zavarovaneem zavarovanih kapitalov in odškodnin v
vseh oddelkih. 27,193.723-10
O tej priliki opozarjamo najširše sloje sl. občinstva na koristne in ugodne
tarife banke „Slavije“. Izbera najugodnejših zavarovalnih tarifov za slu-
čaj smrti in doživetja pošiljamo na zahtevanje drage volje vsakemu.
V Ljubljani, meseca maja 1897.

Generalni zastop „Slavije“
vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

Zagotovljen in pošten zaslužek, morejo si
osebe vsakega stanu in v vseh krajih s prodajo po-
stavno dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe
sprejema **Ludovik Österreich**, Budimpešta VIII.
Deutsche gasse 8. 110 10—2

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ-A,
v Pragi na Smihovu
(Praga-Smichov) Vinogradská ulice číslo 816.
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovjših priporočilih in praktičnih sestavi.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoča-
očih sprisal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolno telo-
vadnico pošilja na zahtevo brezplačno in poštnino
prosto. 80, 52-5
Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Liniment. Capsici compos.
Iz Richterjeve lekarne v Pragi
priporočano kot izvrstno bol ubla-
žujoče mazilo; za ceno 40 kr., 70
kr. in 1 gl. se dobi po vseh lekarnah.
Naj se zahteva to **splošno priljub-**
ljeno domače zdravilno sredstvo
vedno le
Richterjev Liniment s „sidrom“
kot edino pravo in vzame
le tako steklenico, ki je pro-
videna s „sidrom“ kot znano
zaščitno znamenje.
Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“ v Pragi.

Fran Vaňek
priporoča svojo 148 (Cl.)
goriško pivovarno
na Goriškem — V Gorici — Piazza Catterini
Pivovarna je zdaj razširjena ter ure-
jena po najnovjši zahtevi. Kuha pivo po češki,
dunajski in bavarski navadi in uporablja le
češki hmelj in moravski slad.
Priporoča se p. n. gostilničarjem in za-
sebnikom v Gorici, v Brdih in na Tolminkem.
Zaloga za Brda ima gosp. Peter
Russian v Korminu in gosp. Gottfried De-
genhart v Campolongo za Furlanski del dežele.
Za svojo restavracijo išče spretnega in
veščega gostilničarja.

Pekovski mojster
Karol Drašček
na Kornu v Gorici
prevzema naročila za vsakovrstno najfineje
in navadno pecivo, n. pr.

kolače za birme,
poroke, godove itd.
Vse izvršuje natančno po želji naročnikov in
v 24 urah po sprejetem naročilu.
Priporoča se svojim rojakom v Gorici
in na deželi.
125

Wertheimov
šivalni stroj na dvojen prišitek.
Nemski fabrikat prve vrste za domačo in obrtno
rabo, razpošiljan z Dunaja na vse kraje avstro-ogerske
monarhije:
Stroj na noge z visokim držalom
35 gl. 50 nč.
Stroj na roko z visokim držalom
31 gl. 50 nč.
Stroj z ladjico na krog 49 gl.
30dnevna poskušnja, 5letno
jamstvo.
Vsak stroj kateri se ne obnese izvrstno v času po-
kušnje, vzamem nazaj na moje stroške.
Cenik in šivalni vzorec dobili je na zahtev.
Razpošiljana hiša šivalnih strojev
Louis Strauss, 35, 10-5.
Trgovskosodni protokolirani firma, oskrbovalce družstva
c. kr. državnih uradnikov.
Dunaj, IV., Margarethenstrasse št. 12. ga.
Iz krogov naših odjemalcev smo dobili:
Romans, 13. dec. 1896.
Doposlani nam stroj Wertheim št. 5., je pravo
mojstersko delo v največji popolnosti, smatram ga ta-
korekno za nekaj čudež svoje vrste. Šivalni stroj od-
govorja vsem mogočim zahtevam in kar je glavno, ne
povzroča nikakega ropota, radi tega je moja soprotna
posevna zadovoljna in priporoča ta stroj vsem prijateljem
najtopleje. B. Michelin.

Šivalni stroj na dvojen prišitek.
Nemski fabrikat prve vrste za domačo in obrtno
rabo, razpošiljan z Dunaja na vse kraje avstro-ogerske
monarhije:
Stroj na noge z visokim držalom
35 gl. 50 nč.
Stroj na roko z visokim držalom
31 gl. 50 nč.
Stroj z ladjico na krog 49 gl.
30dnevna poskušnja, 5letno
jamstvo.
Vsak stroj kateri se ne obnese izvrstno v času po-
kušnje, vzamem nazaj na moje stroške.
Cenik in šivalni vzorec dobili je na zahtev.
Razpošiljana hiša šivalnih strojev
Louis Strauss, 35, 10-5.
Trgovskosodni protokolirani firma, oskrbovalce družstva
c. kr. državnih uradnikov.
Dunaj, IV., Margarethenstrasse št. 12. ga.
Iz krogov naših odjemalcev smo dobili:
Romans, 13. dec. 1896.
Doposlani nam stroj Wertheim št. 5., je pravo
mojstersko delo v največji popolnosti, smatram ga ta-
korekno za nekaj čudež svoje vrste. Šivalni stroj od-
govorja vsem mogočim zahtevam in kar je glavno, ne
povzroča nikakega ropota, radi tega je moja soprotna
posevna zadovoljna in priporoča ta stroj vsem prijateljem
najtopleje. B. Michelin.